

Γενική Γραμματεία
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και
Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Φύλακας Μουσείων και
Αρχαιολογικών Χώρων

Κωδικός: 28-00-11-1

ΣΑΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης
Σεπτέμβριος 2024

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην ειδικότητα:**

«Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»

Συγγραφική ομάδα

Ιορδάνης Μαγειράκης

Λεωνίδας Αναστασόπουλος

Ζωή Σακκή

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του Οδηγού Κατάρτισης**

Διοτίμα Νικολακάκου-Λιαντίνη

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» (κωδικός ΟΠΣ [MIS] 5069281) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	6
2. Εισαγωγή.....	7
Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1. Τίτλος ειδικότητας.....	10
1.2. Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας.....	10
2.1. Ορισμός ειδικότητας	10
2.2. Αρμοδιότητες/Καθήκοντα	10
2.3. Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	12
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης.....	12
3.1. Προϋποθέσεις εγγραφής	12
3.2. Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά.....	13
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	13
5.1. Κατάταξη στην ειδικότητα κατόχων διπλώματος άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού	13
5.2. Κατάταξη των τίτλων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα	13
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ.....	13
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	13
8. Πιστωτικές μονάδες.....	14
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	15
10. Σχετική νομοθεσία	15
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	16
Μέρος Β΄ – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	18
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	19
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	19
Μέρος Γ΄ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22
Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	23
1. Ωρολόγιο πρόγραμμα.....	23

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	25
2.1. ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	25
2.1.Α. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	25
2.1.Β. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.....	26
2.1.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ	27
2.1.Δ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.....	28
2.1.Ε. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	29
2.1.ΣΤ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	31
2.1.Ζ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	32
2.1.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ.....	33
2.2. ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	34
2.2.Α. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	34
2.2.Β. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.....	36
2.2.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ	37
2.2.Δ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	38
2.2.Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	39
2.2.ΣΤ. ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ	40
2.2.Ζ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	41
2.3. ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	43
2.3.Α. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	43
2.3.Β. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ.....	44
2.3.Γ. ΑΓΓΛΙΚΗ/ΓΑΛΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ	45
2.3.Δ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ	46
2.3.Ε. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	47
2.3.ΣΤ. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	49
2.3.Ζ. ΑΡΧΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ..	50
2.3.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ.....	51
2.4. ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	52
2.4.Α. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	52
2.4.Β. ΑΓΓΛΙΚΗ/ΓΑΛΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ	54
2.4.Γ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ.....	55
2.4.Δ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ.....	56
2.4.Ε. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	57

2.4.ΣΤ. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	58
2.4.Ζ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	59
2.4.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ.....	60
Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	63
1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	63
2. Διδακτική μεθοδολογία	65
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	66
3.1. Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	67
3.2. Μέσα ατομικής προστασίας	67
Μέρος Δ΄ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.....	69
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	70
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	72
2.1. Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.....	72
2.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης	72
2.3. Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	73
3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτική άσκηση.	74
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης.....	76
5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	84
Α. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα	84
Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης.....	86
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία	88

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» (κωδικός ΟΠΣ [MIS] 5069281), η οποία υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ.

Το έργο αυτό αποτέλεσε μία ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση COVID-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του.

Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε μία συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Εμπερικλείοντας μία καινοτόμα δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επεδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- ✚ Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπουν το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.
- ✚ Αναπτύχθηκαν:
  - Επικαιροποιημένοι «Οδηγοί Κατάρτισης» για εκατόν τριάντα (130) ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
  - Αντίστοιχα Εκπαιδευτικά Εγχειρίδια, για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών/τριών.
  - Συναφείς Τράπεζες Θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- ✚ Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη του το ισχύον θεσμικό πλαίσιο καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

---

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

- ✦ Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών/τριών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς του πεδίου.

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών/τριών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μία συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α'-Δ') Μέρη.

- Το Α' Μέρος παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν στην περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- Το Β' Μέρος εστιάζεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους ενότητων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- Το Γ' Μέρος εστιάζεται στο περιεχόμενο και τη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα της κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μία σειρά άλλων προδιαγραφών όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας και στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- Το Δ' Μέρος εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους/τις εργοδότες/τριες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών/τριών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και ιδιαίτερα με τους Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχθηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μία ειδικά προσαρμοσμένη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή της συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη, Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1. Τίτλος ειδικότητας

«Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων».²

1.2. Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα ανήκει στην ομάδα προσανατολισμού «Επιμέρους τομείς και επαγγέλματα».

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1. Ορισμός ειδικότητας

Ο/Η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» είναι ο/η επαγγελματίας ο/η οποίος/α με τις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που έχει αποκτήσει κατά την εκπαίδευσή του/της και αναγνωρίζοντας το μεγάλο αίσθημα ευθύνης της υψηλής αποστολής του/της, θα παρέχει υπηρεσίες ασφάλειας και φύλαξης σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς που αποσκοπούν ιδίως και κυρίως στην πρόληψη εγκληματικών πράξεων και στην προστασία των αντικειμένων που εκτίθενται σε αυτούς από ανθρωπογενείς ή μη κινδύνους.

Επιπρόσθετα, ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» είναι αρμόδιος/α και για την εξυπηρέτηση-πληροφόρηση των ατόμων που επισκέπτονται τους χώρους αυτούς με πρόθυμο και ευγενικό τρόπο.

2.2. Αρμοδιότητες/Καθήκοντα

Ο/Η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα:

- Παρέχει εξυπηρέτηση, ενημέρωση, καθοδήγηση και πληροφόρηση στους/στις επισκέπτες/τριες για τα μνημεία, τις δράσεις, τις εκδηλώσεις, τις ώρες λειτουργίας, τις τιμές και το δικαίωμα ελεύθερης εισόδου, με ευγενική συμπεριφορά.
- Απασχολείται σε πωλητήρια και εκδοτήρια εισιτηρίων εντός των μουσείων.
- Ομιλεί καλά τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα, παρέχοντας πληροφορίες στους/στις ξένους/ες επισκέπτες/τριες.
- Αποκτά βασικές γνώσεις για τις διαφορετικές μορφές και εκφάνσεις της τέχνης και εν γένει του πολιτισμού, από την αρχαιότητα έως σήμερα, ώστε να διαμορφώσει πολιτισμική συνείδηση.
- Κατανοεί τις βασικές αρχές της μουσειολογίας που αφορούν την προστασία, την ερμηνεία και την επικοινωνία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

---

² ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022

- Παρίσταται σε διαδικασίες διαχείρισης και φροντίδας της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Αναγνωρίζει τις βασικές αρχές συντήρησης και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Μεριμνά για την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, των επισκεπτών/τριών και λοιπών παρευρισκομένων καθώς και των αντικειμένων που εκτίθενται μέσα σε αυτούς.
- Πραγματοποιεί σταθερές φυλάξεις και περιπολίες προς επιτήρηση των εξωτερικών περιμέτρων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα αυτοπροστασίας.
- Παρακολουθεί αυστηρά και συστηματικά τις εισόδους και εξόδους για τυχόν παραβατικές ενέργειες.
- Χειρίζεται αποτελεσματικά σύγχρονα ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας και επιτήρησης χώρων, τηρώντας κάθε διαδικασία του πρωτοκόλλου ασφαλείας και εμπιστευτικότητας.
- Εφαρμόζει τους γενικούς κανόνες επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας.
- Ενημερώνει, άμεσα, τους/τις ιεραρχικά προϊσταμένους/ες του/της και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές για κάθε απειλή, κίνδυνο και κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
- Αντιμετωπίζει εγκληματικά περιστατικά και συμβάντα, λειτουργώντας σύμφωνα με τις βασικές αρχές της αυτοπροστασίας.
- Διαχειρίζεται ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές, σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης.
- Διαχειρίζεται φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης.
- Προστατεύει τη σκηνή του εγκλήματος, με κάθε πρόσφορο μέσο και τρόπο, μέχρις ότου καταφθάσουν οι αρμόδιες δημόσιες αρχές.
- Παρέχει πρώτες βοήθειες σε τραυματίες και ασθενείς που βρίσκονται στον χώρο, έως την άφιξη των αρμόδιων δημόσιων αρχών.
- Λειτουργεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που συμβάλλει στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.
- Αξιοποιεί τις αρχές του ποινικού δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού.
- Κατανοεί τη σημασία της ψυχολογίας στη συμπεριφορά των επισκεπτών/τριών, κατά την επικοινωνία μαζί τους.
- Εποπτεύει τους/τις φύλακες μουσείων και αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται υπό τις εντολές του/της ως προς την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- Διαχειρίζεται περιστατικά συγκρούσεων, χρησιμοποιώντας τις επικοινωνιακές του/της δεξιότητες.

2.3. Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Ο/Η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» μπορεί να εργαστεί σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, ιδίως σε: μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μονές και ιερούς ναούς, πινακοθήκες και γλυπτοθήκες, καθώς και κάθε είδους πολιτιστικούς χώρους, εφόσον διαθέτουν και εκθεσιακούς χώρους (βιβλιοθήκες, χώρους μουσικών ακροάσεων και άλλων θεαμάτων, αστεροσκοπεία, πλανητάρια, ενυδρεία, νίναρια κτλ.). Επίσης, σε ιδιωτικά μουσεία ή πινακοθήκες, συλλογές έργων τέχνης οργανισμών, τραπεζών, βιομηχανιών ή άλλων ιδιωτικών πολιτιστικών φορέων.³

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1. Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτηρίων τίτλων εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β΄ κύκλου σπουδών, και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλους.

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα «Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)».

3.2. Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

---

³ Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης & Νέας Γενιάς. (2017). *Οδηγός Σπουδών της ειδικότητας: Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων*. Ανακτήθηκε στις 22 Ιουνίου 2022 από <http://www.gsae.edu.gr/attachments/article/1427/%CE%A6%CE%A5%CE%9B%CE%91%CE%9A%CE%91%CE%A3%20%CE%9C%CE%9F%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A9%CE%9D%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%91%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D%20%CE%A7%CE%A9%CE%A1%CE%A9%CE%9D.pdf>

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι/ες πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ, μέχρι την έκδοση του διπλώματος, λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1. Κατάταξη στην ειδικότητα κατόχων διπλώματος άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού

Δεν υφίστανται κάτοχοι διπλώματος άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού που μπορούν να καταταγούν στην ειδικότητα.

5.2. Κατάταξη των τίτλων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα

Δεν υφίστανται τίτλοι άλλων μονάδων του ισχύοντος σήμερα εκπαιδευτικού συστήματος της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης που μπορούν να καταταγούν στην ειδικότητα.

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ σύμφωνα με το Ν.4763/20 (254 Α'). Το εξεταστικό σύστημα καθώς και η Τράπεζα Θεμάτων δύνανται να υιοθετούν τις αρχές του διεθνές προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) Επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους/στις αποφοίτους ΙΕΚ, ύστερα από πιστοποίηση, αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοίχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

Πίνακας 1. Τύποι Προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EQF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>.

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από τον φορέα

που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων (credits) στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, οι απόφοιτοι της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» δεν απαιτείται να κατέχουν κάποια επαγγελματική άδεια. Αρκεί η απόκτηση του διπλώματος.

10. Σχετική νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αφορούν την ειδικότητα:

- «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΕΕΚΔΒΜ)», όπως εκάστοτε ισχύει.
- ΦΕΚ 1154/Β'/6-5-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 4260/2014. *Ειδικότητες ΙΕΚ.*
- ΦΕΚ 7/Α'/22-1-2018. Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 4/2018. *Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.*
- ΦΕΚ 254/Α'/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.*
- ΦΕΚ 3938/Β'/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*
- ΦΕΚ 4146/Β'/9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.*

- ΦΕΚ 220/Α'/19-11-2021. Νόμος υπ' αριθμ. 4858/2021. *Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς.*
- ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022. Απόφαση υπ' αριθμ. 63536/Κ5/2022. *Καθορισμός των ειδικοτήτων που παρέχονται από τα ΙΕΚ.*

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (<http://www.minedu.gov.gr>), καθώς και της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (<https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
<https://www.eoppep.gr>
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
<https://www.culture.gov.gr>
- Εκπαιδευτικός Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών – United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO)
<https://www.unesco.org/en>
- Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων – Ελληνικό Τμήμα ICOM
<https://icom-greece.mini.icom.museum/>
- Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών – Ελληνικό Τμήμα ICOMOS
<https://www.icomoshellenic.gr/>
- Διεθνές Κέντρο για τη Μελέτη της Διατήρησης και Αποκατάστασης Πολιτιστικής Περιουσίας – International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Properties (ICCROM)
<https://www.iccrom.org/>
- Οργανισμός Πόλεων Παγκόσμιας Κληρονομιάς – Organization of World Heritage Cities (OWHC)
<https://www.ovpm.org/>
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
<http://www.mopocp.gov.gr>
- Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
<https://www.civilprotection.gr>

- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
<https://www.ynanp.gr>
- Ελληνική Αστυνομία
<http://www.astynomia.gr>
- Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος
<https://www.fireservice.gr>
- Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή
<https://www.hcg.gr>
- Κέντρο Μελετών Ασφάλειας
<http://www.kemea.gr>
- Ιστοσελίδα «Αρχαιολογία και Τέχνες»
<https://www.archaiologia.gr/>
- Περιοδικό για την Ασφάλεια «Security Manager»
<https://www.securitymanager.gr/>

***Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ***

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης, να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

- (α) «Εξυπηρέτηση – πληροφόρηση επισκεπτών/τριών»,
- (β) «Μέριμνα για την πολιτιστική κληρονομιά»,
- (γ) «Ασφάλεια χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς»,
- (δ) «Διαχείριση απειλών, κινδύνων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης», και
- (ε) «Γνώσεις δικαίου και λοιπών επιστημών».

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα, που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:
A. «Εξυπηρέτηση πληροφόρηση επισκεπτών/τριών» –	<ul style="list-style-type: none"> • παρέχουν εξυπηρέτηση, ενημέρωση, καθοδήγηση και πληροφόρηση στους/στις επισκέπτες/τριες για τα μνημεία, τις δράσεις, τις εκδηλώσεις, τις ώρες λειτουργίας, τις τιμές και το δικαίωμα ελεύθερης εισόδου, με ευγενική συμπεριφορά, • απασχολούνται σε πωλητήρια και εκδοτήρια εισιτηρίων εντός των μουσείων, • ομιλούν καλά τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα, παρέχοντας πληροφορίες στους/στις ξένους/ες επισκέπτες/τριες,
B. «Μέριμνα για την πολιτιστική κληρονομιά»	<ul style="list-style-type: none"> • αποκτούν βασικές γνώσεις για τις διαφορετικές μορφές και εκφάνσεις της τέχνης και εν γένει του πολιτισμού, από την αρχαιότητα έως σήμερα, ώστε να διαμορφώσουν πολιτισμική συνείδηση, • κατανοούν τις βασικές αρχές της μουσειολογίας που αφορούν την προστασία, την ερμηνεία και την επικοινωνία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, • παρίστανται σε διαδικασίες διαχείρισης και φροντίδας της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, • αναγνωρίζουν τις βασικές αρχές συντήρησης και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
Γ. «Ασφάλεια χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς»	<ul style="list-style-type: none"> • μεριμνούν για την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, των επισκεπτών/τριών και λοιπών παρευρισκομένων καθώς και των αντικειμένων που εκτίθενται μέσα σε αυτούς σύμφωνα με τα καθήκοντά τους, • πραγματοποιούν σταθερές φυλάξεις και περιπολίες προς επιτήρηση των εξωτερικών περιμέτρων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα αυτοπροστασίας, • παρακολουθούν αυστηρά και συστηματικά τις εισόδους και εξόδους για τυχόν παραβατικές ενέργειες,

	<ul style="list-style-type: none"> • χειρίζονται αποτελεσματικά σύγχρονα ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας και επιτήρησης χώρων, τηρώντας κάθε διαδικασία του πρωτοκόλλου ασφαλείας και εμπιστευτικότητας, • εφαρμόζουν τους γενικούς κανόνες επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας,
<p>Δ. «Διαχείριση απειλών, κινδύνων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερώνουν άμεσα τους/τις ιεραρχικά προϊσταμένους/ες τους και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές για κάθε απειλή, κίνδυνο και κατάσταση έκτακτης ανάγκης, • αντιμετωπίζουν εγκληματικά περιστατικά και συμβάντα, λειτουργώντας σύμφωνα με τις βασικές αρχές της αυτοπροστασίας, • διαχειρίζονται ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης, • διαχειρίζονται φυσικές καταστροφές σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης, • προστατεύουν τη σκηνή του εγκλήματος, με κάθε πρόσφορο μέσο και τρόπο, μέχρις ότου καταφθάσουν οι αρμόδιες δημόσιες αρχές, • παρέχουν πρώτες βοήθειες σε τραυματίες και ασθενείς που βρίσκονται στον χώρο, έως την άφιξη των αρμόδιων δημόσιων αρχών,
<p>Ε. «Γνώσεις δικαίου και λοιπών επιστημών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • λειτουργούν σύμφωνα με τη νομοθεσία που συμβάλλει στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους, • αξιοποιούν τις αρχές του ποινικού δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού, κατά την επιτέλεση των καθηκόντων τους, • κατανοούν τη σημασία της ψυχολογίας στη συμπεριφορά των επισκεπτών/τριών κατά την επικοινωνία μαζί τους, • εποπτεύουν τους/τις φύλακες μουσείων και αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται υπό τις εντολές τους ως προς την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους, • διαχειρίζονται περιστατικά συγκρούσεων χρησιμοποιώντας τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες,

***Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ***

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ), εργαστηρίων (Ε) καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	Ιστορία Τέχνης και Πολιτισμός	2		2	2		2	2		2	2		2
2	Ασφάλεια Χώρων Πολιτιστικής Κληρονομιάς	3		3	3		3	3		3			
3	Στοιχεία Μουσειολογίας	2		2	2		2						
4	Βασικές Έννοιες Προστασίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς	3		3									
5	Στοιχεία Δικαίου Πολιτιστικού Περιβάλλοντος	3		3									
6	Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια	2		2									
7	Τουριστική Ψυχολογία	2		2									
8	Στοιχεία Ποινικού Δικαίου				3		3						
9	Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών				1	3	4						
10	Παροχή Πρώτων Βοηθειών				1	2	3						

11	Αγγλική/Γαλλική Ορολογία							2		2	2		2
12	Βασικές Αρχές Αυτοπροστασίας και Αυτοάμυνα							1	2	3	1	2	3
13	Διαχείριση Ανθρωπογενών Κρίσεων και Καταστροφών							1	2	3	1	2	3
14	Αρχές Διαχείρισης Συλλογών και Τεκμηρίων Πολιτιστικής Κληρονομιάς							2		2	2		2
15	Αρχές Συντήρησης και Διατήρησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς							2		2			
16	Χειρισμός Τεχνολογικού Εξοπλισμού										1	2	3
17	Επικοινωνιακές Δεξιότητες και Διαχείριση Συγκρούσεων										2		2
18	Πρακτική Εφαρμογή στην Ειδικότητα		3	3		3	3		3	3		3	3
ΣΥΝΟΛΟ		17	3	20	12	8	20	13	7	20	11	9	20

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1. ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.A. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τις καταβολές της τέχνης και του πολιτισμού, από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά στοιχεία και στις ιδιαιτερότητες κάθε εποχής, ενώ αναλύονται τα βασικά γνωρίσματα των διαφορετικών εκφάνσεων της τέχνης και του πολιτισμού (Ζιρώ κ.ά., 2009). Στην αρχή, η ενότητα πραγματεύεται συνοπτικά την ανθρώπινη καλλιτεχνική δημιουργία στη διάρκεια της προϊστορικής εποχής (εποχής λίθου, εποχής χαλκού), συμπεριλαμβανομένων της τέχνης της Αιγύπτου και των πολιτισμών της Μεσοποταμίας (Γέμτου, 2017· Ζιρώ κ.ά., 2009). Ιδιαίτερος λόγος γίνεται για τις καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκφάνσεις του πολιτισμού στο Αιγαίο: κυκλαδικός πολιτισμός, μινωικός πολιτισμός και μυκηναϊκός πολιτισμός (Gombrich, 1989). Στη συνέχεια, η ενότητα επικεντρώνεται στην ιστορική εποχή και πραγματεύεται τις ποικίλες καλλιτεχνικές δημιουργίες και πτυχές του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού: γεωμετρική εποχή, αρχαϊκή εποχή, κλασική εποχή και ελληνοιστική εποχή (Γέμτου, 2017).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν χαρακτηριστικά στοιχεία της τέχνης από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους,
- προσδιορίζουν στοιχεία της τέχνης από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους που διαμόρφωσαν τον ελληνικό πολιτισμό,
- αναγνωρίζουν διαφορετικούς προϊστορικούς και ιστορικούς πολιτισμούς (έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους),
- ονομάζουν ιδιαιτερότητες πολιτισμών από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους,
- εξετάζουν τις δημιουργίες και εκφάνσεις του κυκλαδικού, μινωικού και μυκηναϊκού πολιτισμού,
- διακρίνουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκφάνσεις της τέχνης της Αιγύπτου και των πολιτισμών της Μεσοποταμίας,
- εξασκούνται στην ανάγνωση βασικών στοιχείων και ιδιαιτεροτήτων διαφορετικών πολιτισμών, από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους,
- ταξινομούν καλλιτεχνικές εκφάνσεις του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού σε δημιουργίες της αρχαϊκής εποχής, της κλασικής εποχής και της ελληνοιστικής εποχής,
- κατηγοριοποιούν πολιτιστικές δημιουργίες και έργα τέχνης στους πολιτισμούς από τους οποίους προέρχονται (από την προϊστορία έως

και τους ελληνοιστικούς χρόνους), βάσει χαρακτηριστικών, ιδιομορφιών, διαφορών κ.ά.,

- προσδιορίζουν τις αξίες διαφορετικών πολιτισμών και καλλιτεχνικών επιτευγμάτων, από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τις καταβολές της τέχνης και του πολιτισμού, από την προϊστορία έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τον πολιτισμό των προϊστορικών χρόνων έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους, και
- συνθέτουν το πολιτιστικό πλαίσιο και την ιστορική συνέχεια του τόπου τους, σε συνδυασμό με τον πολιτισμό από τους προϊστορικούς χρόνους έως και τους ελληνοιστικούς χρόνους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.B. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων για τα καθήκοντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», ενώ παράλληλα επιδιώκεται η εισαγωγή στην ασφάλεια μουσειακών χώρων. Αρχικά, αναπτύσσονται το προφίλ, η αποστολή, ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τα επαγγελματικά προσόντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων». Επίσης, γίνεται αναφορά σε διεθνείς κώδικες δεοντολογίας που διέπουν το εν λόγω επάγγελμα αναφορικά με τη συμπεριφορά προς τους/τις επισκέπτες/τριες αλλά και την ασφάλεια των χώρων (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Ακολούθως, γίνεται εισαγωγή στη θεωρία και εφαρμογή της ασφάλειας πολιτιστικών χώρων και αγαθών. Παρατίθενται βασικές αρχές ασφάλειας, γενικές οδηγίες και κατευθύνσεις, θέματα για τη λήψη αποφάσεων, τα συνήθη λάθη και οι παραλείψεις, η αναγνώριση προβλημάτων ασφαλείας, καθώς και η ανάγκη καλής γνώσης του χώρου και των εργαζομένων (Liston, 1993· Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014). Επιπλέον, εξετάζονται τα εφόδια, ο εξοπλισμός (ατομικός και της υπηρεσίας) και η εκτέλεση της υπηρεσίας του/της «Φύλακα μουσείων και αρχαιολογικών χώρων». Συγκεκριμένα, αναλύονται οι ενέργειες που λαμβάνουν χώρα στην ανάληψη καθηκόντων κατά το άνοιγμα και κλείσιμο του μουσείου, καθώς και στην αλλαγή βάρδιας (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Τέλος, αναφέρονται οι πληροφορίες που ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» μπορεί να παρέχει σε επισκέπτες/τριες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν τα βασικά καθήκοντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- αναγνωρίζουν το τυπικό προφίλ και τα απαιτούμενα προσόντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,

- παραθέτουν την αποστολή, τον ρόλο και τις αρμοδιότητές τους,
- κατονομάζουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και τα απαιτούμενα για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους,
- προσδιορίζουν τον προσωπικό εξοπλισμού του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- επεξηγούν κώδικες δεοντολογίας που διέπουν το επάγγελμα αναφορικά με τη συμπεριφορά προς τους/τις επισκέπτες/τριες αλλά και την ασφάλεια των χώρων,
- εξετάζουν θέματα σχετικά με τη θεωρία και την εφαρμογή της ασφάλειας πολιτιστικών χώρων και αγαθών,
- ερευνούν θέματα σχετικά με τις βασικές αρχές ασφάλειας,
- εξασκούνται στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους,
- υπολογίζουν συνήθη λάθη και παραλείψεις αναφορικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά προβλήματα ασφάλειας,
- προσδιορίζουν γενικές οδηγίες και κατευθύνσεις αναφορικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους,
- εξασκούνται στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την ασφάλεια πολιτιστικών χώρων και αγαθών,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τα βασικά καθήκοντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», και
- αποδέχονται το τυπικό προφίλ και τα απαιτούμενα προσόντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων».

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.1.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα «Στοιχεία Μουσειολογίας» έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε ορισμένες από τις θεματικές που μελετά η μουσειολογία. Αρχικά, η ενότητα εξετάζει βασικές έννοιες και ορισμούς αναφορικά με το μουσείο και τη μουσειολογία. Παράλληλα, παρουσιάζεται το ηθικό και δεοντολογικό πλαίσιο που διέπει τον χώρο των μουσείων. Στη συνέχεια, εξετάζεται η καταγωγή και η ιστορική διαδρομή των συλλογών και των μουσείων, ανά τους αιώνες, μέχρι το σύγχρονο μουσείο. Παρουσιάζονται οι διαφορετικοί τύποι μουσείων και οι ιδιαιτερότητές τους. Γίνεται αναφορά σε θέματα οργάνωσης των μουσείων και παρατίθενται οι αρμοδιότητες και ο ρόλος των διαφόρων επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στο μουσείο (αρχαιολόγοι, επιμελητές/τριες, συντηρητές/τριες, υπεύθυνοι/ες εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.ά.). Επίσης, αναλύονται εν συντομία ο πολυδιάστατος σύγχρονος ρόλος του μουσείου, η φιλοσοφία του μουσείου και η δημόσια εικόνα του, οι αναδυόμενες τάσεις και οι σύγχρονες προοπτικές, καθώς και η ευθύνη απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, στην κοινωνία και την ανάπτυξή της.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες και ορισμούς αναφορικά με το μουσείο και τη μουσειολογία,
- παραθέτουν βασικά στοιχεία για την καταγωγή και την ιστορική εξέλιξη του μουσείου,
- προσδιορίζουν βασικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης μουσειακής πρακτικής και λειτουργίας των μουσείων (κοινωνικό, ηθικό, πολιτικό πλαίσιο κ.ά.),
- ονομάζουν διαφορετικούς τύπους μουσείων και τις ιδιαιτερότητές τους,
- αναλύουν αξίες, αρχές και την ηθική που διέπει τον χώρο των μουσείων,
- εξετάζουν, συνοπτικά, την ιστορική διαδρομή των συλλογών και των μουσείων ανά τους αιώνες,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία του πολυδιάστατου σύγχρονου ρόλου του μουσείου,
- ερευνούν θέματα φιλοσοφίας στη λειτουργία και οργάνωση του σύγχρονου μουσείου,
- ταξινομούν αρμοδιότητες διαφορετικών επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στον χώρο του μουσείου,
- προσδιορίζουν θεμελιώδη στοιχεία της δημόσιας εικόνας του μουσείου,
- εξετάζουν την ευθύνη του μουσείου απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, την κοινωνία και την ανάπτυξή της,
- ευαισθητοποιούνται αναφορικά με τις αρχές που διέπουν τον χώρο των μουσείων και της μουσειολογικής θεωρίας και πράξης,
- αποδέχονται το κοινωνικό, ηθικό, δεοντολογικό και πολιτιστικό πλαίσιο που διέπει τα μουσεία, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τη σύγχρονη μουσειακή πρακτική και τον σύγχρονο τρόπο λειτουργίας των μουσείων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Δ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές αρχές και έννοιες αναφορικά με το θεωρητικό πλαίσιο της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, και παράλληλα να αναδείξει την αναγκαιότητα διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς στις επόμενες γενιές. Εισαγωγικά, στην ενότητα περιγράφονται βασικές έννοιες προστασίας, διαφύλαξης και διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, αναλύονται οι ιδιότητες των μνημείων (γνησιότητα, ιστορικότητα, ποιότητα, συμβολισμός κ.ά.) και παρουσιάζονται διεθνείς οργανισμοί που ασχολούνται με την προστασία των πολιτιστικών αγαθών (Μαρμαράς κ.ά., 2000). Η ενότητα αναφέρεται σε

προστατευόμενα αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία, σε προστατευόμενους τόπους που συνδυάζουν την πολιτιστική με τη φυσική κληρονομιά (Μετέωρα, Άγιο Όρος κ.ά.) και παρουσιάζει παραδείγματα από τις εθνικές και διεθνείς προσπάθειες προστασίας και διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς του 20ού και 21ου αιώνα (ανασκαφές, αναστηλώσεις, αποκαταστάσεις κ.ά.). Επιπλέον, η ενότητα αναφέρεται σε επεμβάσεις αποκατάστασης και ανάδειξης ιστορικών κέντρων πόλεων ή/και τμημάτων πόλεων (στην Ελλάδα και στο εξωτερικό), καθώς και στο ύφος των παραδοσιακών οικισμών (Μαρμαράς κ.ά., 2000).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν βασικές έννοιες προστασίας, διαφύλαξης και διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- αναφέρουν τις ιδιότητες των μνημείων (γνησιότητα, ιστορικότητα, ποιότητα, συμβολισμός κ.ά.),
- παραθέτουν διεθνείς οργανισμούς για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών,
- παρουσιάζουν διεθνείς οργανισμούς για την αναστήλωση αρχαιολογικών χώρων και μνημείων,
- εξετάζουν, συνοπτικά, αρχές και ηθικές αξίες της αναστήλωσης, της διάσωσης και εν γένει της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ερευνούν θέματα αναφορικά με τις εθνικές και διεθνείς προσπάθειες προστασίας και διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ταξινομούν προστατευόμενα μνημεία (αρχαιολογικά, ιστορικά) και τόπους πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς,
- συνθέτουν τις διαδικασίες διάσωσης και προστασίας των πολιτιστικών αγαθών και μνημείων,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία της προστασίας και διαφύλαξης των ιστορικών κέντρων πόλεων ή και τμήματα πόλεων,
- αναλύουν το ύφος των παραδοσιακών οικισμών,
- αποδέχονται την αναγκαιότητα προστασίας και διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ευαισθητοποιούνται για τα προστατευόμενα μνημεία και τους τόπους πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την προστασία και διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στις επόμενες γενιές.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.1.E. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η απόκτηση βασικών γνώσεων για το πολιτιστικό δίκαιο και την προστασία του, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας αλλά και του ευρωπαϊκού και του διεθνούς δικαίου. Η ενότητα πραγματεύεται

συνοπτικά την έννοια του περιβάλλοντος (π.χ. Ν. 1650/1986 και Ν. 360/1976 όπως αυτοί ισχύουν σήμερα), τα είδη και τα χαρακτηριστικά προσβολών του περιβάλλοντος, τον ρόλο του δικαίου (δημόσιου και ιδιωτικού) στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και τη στενή σχέση του δικαίου για το περιβάλλον με τη σύγχρονη οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη (Καρακώστας, 2000· Σιούτη, 2003). Έμφαση δίνεται στον ισχύοντα αρχαιολογικό νόμο (Ν. 4858/2021) με τον οποίο κυρώνεται ο Κώδικας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ακόμα, αναλύονται επαρκώς τα πολιτιστικά αγαθά και η σχέση τους με τις έννοιες του χώρου (μνημεία κινητά/ακίνητα κ.ά.), του χρόνου (αρχαία, βυζαντινά, έργα τέχνης κ.ά.) και της αειφορίας (Καρακώστας, 2000· Σιούτη, 2003). Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με τη συνταγματική προστασία, την προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου και του δικαιώματος στο περιβάλλον ως πολιτιστικού δικαιώματος (Σιούτη, 2003).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- παραθέτουν βασικές έννοιες του δικαίου του περιβάλλοντος και του πολιτιστικού περιβάλλοντος,
- αναφέρουν βασικές έννοιες του πολιτιστικού δικαίου και της προστασίας του,
- προσδιορίζουν τη συνταγματική προστασία του περιβάλλοντος και των πολιτιστικών αγαθών,
- περιγράφουν το δικαίωμα στο περιβάλλον ως πολιτιστικό δικαίωμα,
- αναλύουν τα είδη και τα χαρακτηριστικά προσβολών του περιβάλλοντος,
- ερευνούν θέματα αναφορικά με το πολιτισμικό περιβάλλον (πολιτιστική κληρονομιά) και την προστασία του,
- ταξινομούν τα πολιτιστικά αγαθά σε σχέση με τις έννοιες του χώρου και του χρόνου,
- συγκρίνουν την προστασία του περιβάλλοντος όπως αυτή διατυπώνεται στο ελληνικό Σύνταγμα, το ευρωπαϊκό δίκαιο και το διεθνές δίκαιο,
- εξετάζουν την έννοια της αειφορίας σε συνάρτηση με το πολιτιστικό περιβάλλον,
- συσχετίζουν τα πολιτιστικά αγαθά με την αειφόρο ανάπτυξη και την τεχνολογική ανάπτυξη, στο πλαίσιο της νομοθεσίας,
- ευαισθητοποιούνται τόσο ως προς τη νομοθεσία για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς όσο και ως προς την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τη νομοθεσία για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.1.ΣΤ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν γνώσεις για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ) και παράλληλα να προλάβουν κινδύνους στο εργασιακό περιβάλλον. Στην ενότητα αυτή, εξετάζονται βασικές έννοιες σε θέματα ΥΑΕ, η ενημέρωση αναφορικά με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, η πρόληψη (έννοια-κλειδί) στη διαχείριση της ΥΑΕ, η μείωση των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και η ευαισθητοποίηση και η διαβούλευση στους χώρους εργασίας (ΥΠΕΚΑ, 2009· Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, χ.χ.). Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν τους επαγγελματικούς κινδύνους με σκοπό την επιλογή μέτρων πρόληψης και τη χρήση μέσων ομαδικής και ατομικής προστασίας (ΥΠΕΚΑ, 2009). Ακόμα, αναλύονται οι μυοσκελετικές παθήσεις, οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι και το άγχος στην εργασία (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2021). Τέλος, στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία αναφορικά με την ΥΑΕ, δίνοντας έμφαση στον Ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (με τις τελευταίες αλλαγές από τον Νόμο 4808/2021).

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία,
- παραθέτουν βασικές έννοιες και αρχές της πρόληψης των κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον,
- προσδιορίζουν τους επαγγελματικούς κινδύνους στο εργασιακό περιβάλλον,
- αναλύουν τις συνθήκες εργασίας και τη βελτίωσή τους,
- ερευνούν θέματα πρόληψης στη διαχείριση της υγείας και ασφάλειας στην εργασία,
- αξιολογούν τους επαγγελματικούς κινδύνους στο εργασιακό περιβάλλον,
- συσχετίζουν την επιλογή μέτρων πρόληψης με τους αντίστοιχους κινδύνους στο εργασιακό περιβάλλον,
- διακρίνουν τα κατάλληλα μέσα ομαδικής και ατομικής προστασίας ανάλογα με τους κινδύνους στο εργασιακό περιβάλλον,
- εξετάζουν μεθόδους μείωσης των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και την ευαισθητοποίηση και διαβούλευση στους χώρους εργασίας,
- συνθέτουν τα βασικά στοιχεία αναφορικά με τις μυοσκελετικές παθήσεις, τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και το άγχος στην εργασία,
- αναλύουν την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία αναφορικά με την ΥΑΕ,

- ευαισθητοποιούνται ως προς την υγεία και ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ),
- ευαισθητοποιούνται ως προς την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την πρόληψη των κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Z. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε βασικές έννοιες και θέματα της επιστήμης της ψυχολογίας και ειδικότερα της ψυχολογίας των τουριστών/τριών. Αρχικά, γίνεται συνοπτική αναφορά στο αντικείμενο και στους κλάδους της επιστήμης της ψυχολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, μελετώνται η προσωπικότητα, η νοημοσύνη, η κινητήρια δύναμη, η προσαρμογή και οι μηχανισμοί άμυνας του εγώ, όπως αυτά εξετάζονται στο πλαίσιο της ψυχολογίας (Νασιάκου, 1982). Η ενότητα εξετάζει επισταμένως την τουριστική ψυχολογία, αναλύοντας και ερμηνεύοντας τόσο τη συμπεριφορά των τουριστών/τριών όσο και των εργαζομένων που έρχονται σε άμεση επαφή με τους/τις τουρίστες/τριες, όπως οι «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων». Παρουσιάζονται βασικές έννοιες, το αντικείμενο, οι μέθοδοι και οι εφαρμογές της τουριστικής ψυχολογίας. Επίσης, αναλύονται οι μορφές του τουρισμού, οι ανάγκες και τα κίνητρα των τουριστών/τριών (Λύτρας, 2015). Έμφαση δίνεται στη συμπεριφορά των τουριστών/τριών εντός των μουσείων, καθώς και στην ενδεδειγμένη-επαγγελματική συμπεριφορά που οφείλουν να έχουν οι εργαζόμενοι/ες στα μουσεία απέναντι στους/στις τουρίστες/τριες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες και θέματα της επιστήμης της ψυχολογίας,
- περιγράφουν καταστάσεις όπως: φόβος, πανικός, κρίσεις άγχους κ.ά.,
- παραθέτουν βασικές έννοιες και θέματα της τουριστικής ψυχολογίας,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία ως προς τη συμπεριφορά των επισκεπτών/τριών,
- εκτιμούν το αντικείμενο και τους κλάδους της επιστήμης της ψυχολογίας,
- επισημαίνουν βασικά στοιχεία ως προς τον ρόλο της ψυχολογίας,
- ερευνούν, συνοπτικά, την προσωπικότητα, τη νοημοσύνη, την κινητήρια δύναμη, την προσαρμογή και τους μηχανισμούς άμυνας του εγώ, στο πλαίσιο της ψυχολογίας,
- διακρίνουν τις ιδιαιτερότητες της επικοινωνίας με τους/τις επισκέπτες/τριες του μουσείου,

- αναλύουν, συνοπτικά, τις ψυχολογικές παραμέτρους του κοινωνικού τουρισμού,
- εξασκούνται στην αντιμετώπιση αντιδράσεων από τους/τις επισκέπτες/τριες, ως επί το πλείστον αρνητικές απέναντί τους ή προς τον μουσειακό χώρο,
- ερευνούν θέματα κοινωνικοποίησης στο εργασιακό περιβάλλον,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τους ψυχολογικούς παράγοντες που καθορίζουν τη συμπεριφορά των επισκεπτών/τριών,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την επιστήμη της ψυχολογίας και της ψυχολογίας των τουριστών/τριών, και
- ευαισθητοποιούνται ως προς την κοινωνικοποίηση στο εργασιακό περιβάλλον.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισαγάγει πρακτικά θέματα που σχετίζονται με την ειδικότητα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να εγκλιματιστούν με τον μελλοντικό εργασιακό τους χώρο και το αντικείμενο εργασίας τους. Στο πλαίσιο της ενότητας, εφαρμόζονται σύγχρονες βιωματικές τεχνικές –κυρίως πρακτικές μέθοδοι– εκπαίδευσης ενηλίκων, αναπτύσσονται ζητήματα προστασίας, διαφύλαξης και διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, γίνονται αντιληπτές οι χαρακτηριστικές ιδιότητες των μνημείων και εξετάζεται ο Κώδικας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παράλληλα, αναλύεται μέσα από πρακτικές ασκήσεις το προφίλ, η αποστολή, ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τα επαγγελματικά προσόντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» και μελετώνται πρακτικά ζητήματα ασφάλειας πολιτιστικών χώρων και αγαθών. Επιπλέον, μέσω της τεχνικής της εκπαιδευτικής επίσκεψης, οι εκπαιδευόμενοι/ες γνωρίζουν διαφορετικούς τύπους μουσείων και τις ιδιαιτερότητές τους, προστατευόμενα αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία και τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, καθώς και έργα τέχνης της αρχαιότητας. Στους χώρους αυτούς, ενίοτε συνδυαστικά με την εκπαιδευτική τεχνική της συνέντευξης από ειδικό ή/και επαγγελματία, γίνεται αναγνώριση και αξιολόγηση επαγγελματικών κινδύνων, καθώς και παρατήρηση και ανάλυση της συμπεριφοράς των τουριστών/τριών ή επισκεπτών/τριών των μουσειακών χώρων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- απαριθμούν τύπους μουσείων, αρχαιολογικά και ιστορικά μνημεία, καθώς και τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο εφαρμογής βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,

- παραθέτουν το προφίλ, την αποστολή, τον ρόλο, τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τα επαγγελματικά προσόντα του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- προσδιορίζουν τις έννοιες της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- περιγράφουν συμπεριφορές τουριστών/τριών ή επισκεπτών/τριών σε μουσειακούς χώρους βάσει εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- συνθέτουν μία πρώτη εικόνα αναφορικά με την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, με τους/τις επισκέπτες/τριες των χώρων αυτών και το λοιπό προσωπικό του μουσείου,
- μελετούν πρακτικά ζητήματα ασφάλειας πολιτιστικών χώρων και αγαθών,
- αναγνωρίζουν επαγγελματικούς κινδύνους στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- ανακαλούν στη μνήμη τους χαρακτηριστικές ιδιότητες των μνημείων, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης,
- αναλύουν στοιχεία του μελλοντικού εργασιακού τους περιβάλλοντος μέσα από εκπαιδευτικές επισκέψεις,
- κατατάσσουν χρονολογικά διαφορετικές μορφές τέχνης από την προϊστορία έως και τους ελληνιστικούς χρόνους, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- ταξινομούν έννοιες και αρχές της μουσειολογίας αναφορικά με την ερμηνεία και την επικοινωνία, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία για την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τη διαμόρφωση της πολιτισμικής συνείδησης, και
- υιοθετούν αρχές που διέπουν εργασιακούς χώρους του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων».

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.2. ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.A. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τη ρωμαϊκή τέχνη, τη βυζαντινή τέχνη και τη μεσαιωνική τέχνη (Γέμτου, 2017). Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση σε χαρακτηριστικά στοιχεία και ιδιαιτερότητες της κάθε εποχής, ενώ αναλύονται βασικά γνωρίσματα διαφορετικών εκφάνσεων της τέχνης και του πολιτισμού (Ζιρώ κ.ά., 2009). Ξεκινώντας, η ενότητα κάνει σύντομη αναφορά στη ρωμαϊκή τέχνη. Στη συνέχεια,

οι εκπαιδευόμενοι/ες εμβαθύνουν στις καλλιτεχνικές δημιουργίες κατά τη διάρκεια της βυζαντινής εποχής (παλαιοχριστιανική τέχνη, πρωτοβυζαντινή περίοδος, μεσοβυζαντινή περίοδος, υστεροβυζαντινή περίοδος) (Γέμτου, 2017· Ζιρώ κ.ά., 2009). Επίσης, στην ενότητα γίνεται λόγος για τις καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκφάνσεις του πολιτισμού της ρομανικής και γοτθικής τέχνης στη διάρκεια του Μεσαίωνα στην Ευρώπη (Γέμτου, 2017· Ζιρώ κ.ά., 2009). Τέλος, γίνεται περιληπτική αναφορά σε εξω-ευρωπαϊκούς πολιτισμούς, όπως στην τέχνη της Κίνας, της Ινδίας, της Ιαπωνίας, του Ισλάμ, της προκολομβιανής Αμερικής και της Αφρικής (Ζιρώ κ.ά., 2009).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν χαρακτηριστικά στοιχεία της τέχνης και της πολιτιστικής ζωής στη ρωμαϊκή, τη βυζαντινή και τη μεσαιωνική εποχή,
- προσδιορίζουν τα στοιχεία εκείνα της ρωμαϊκής τέχνης που επηρέασαν τη διαμόρφωση της βυζαντινής τέχνης και της χριστιανικής τέχνης του Μεσαίωνα,
- κατονομάζουν σημαντικές καλλιτεχνικές δημιουργίες της βυζαντινής τέχνης,
- ονομάζουν τις ιδιαιτερότητες της ρομανικής και της γοτθικής τέχνης,
- εξασκούνται στην ανάγνωση βασικών στοιχείων και ιδιαιτεροτήτων της ρωμαϊκής τέχνης,
- προσδιορίζουν μνημεία κατασκευασμένα κατά τη ρωμαϊκή εποχή,
- αναλύουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της βυζαντινής τέχνης,
- κατηγοριοποιούν πολιτιστικές δημιουργίες και έργα της βυζαντινής τέχνης,
- διακρίνουν καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκφάνσεις της βυζαντινής τέχνης,
- εξετάζουν, συνοπτικά, τις δημιουργίες και εκφάνσεις της ρομανικής και της γοτθικής τέχνης που αναπτύχθηκαν κατά τον Μεσαίωνα,
- ταξινομούν καλλιτεχνικές δημιουργίες, βάσει των χαρακτηριστικών τους, στη ρωμαϊκή, τη βυζαντινή και τη μεσαιωνική τέχνη,
- προσδιορίζουν τις αξίες διαφορετικών πολιτισμών και καλλιτεχνικών επιτευγμάτων της ρωμαϊκής, της βυζαντινής και της μεσαιωνικής τέχνης,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τα καλλιτεχνικά επιτεύγματα που δημιουργήθηκαν κατά τη ρωμαϊκή, βυζαντινή και μεσαιωνική εποχή,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τη ρωμαϊκή, τη βυζαντινή και τη μεσαιωνική τέχνη, και
- συνθέτουν το πολιτιστικό πλαίσιο και την ιστορική συνέχεια του τόπου τους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.B. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας «Ασφάλεια Χώρων Πολιτιστικής Κληρονομιάς» είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν επαρκείς γνώσεις αναφορικά με τα θέματα φυσικής ασφάλειας μουσειακών χώρων και μνημείων, τα οποία εκτελούνται σε καθημερινή βάση. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ενότητας, παρουσιάζονται οι βασικές υπηρεσίες εξωτερικής και εσωτερικής ασφάλειας σε χώρους μουσειακούς και πολιτισμού. Αναπτύσσεται ο ρόλος της ασφάλειας, τα στοιχεία που τη συνθέτουν, το σχέδιο, καθώς και οι τεχνικές ασφάλειας μουσειακών χώρων και μνημείων. Γίνεται αναλυτική περιγραφή της φυσικής ασφάλειας (όπως πύλες, φράχτες, πόρτες, τοίχοι κ.ά.), των ζωνών ασφάλειας, της περιμέτρου, της σημασίας των εισόδων-εξόδων αλλά και του ρόλου της περιπολίας και της στατικής φύλαξης. Επίσης, αναφορικά με την ασφάλεια των χώρων και την προσβασιμότητα σε αυτούς εξετάζεται η χρήση καρτών, κλειδιών, αλλά και μηχανικών μέσων (Liston, 1993· Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Επίσης, η ενότητα κάνει αναφορά στον έλεγχο εγκαταστάσεων, αλληλογραφίας, αποσκευών, δεμάτων και αντικειμένων, πάντα σε συνάρτηση με την ασφάλεια (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017).

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- παραθέτουν καθημερινές ενέργειες αναφορικά με την ασφάλεια των μουσειακών χώρων,
- αναγνωρίζουν τα ουσιαστικά στοιχεία της φυσικής ασφάλειας χώρων και μνημείων,
- ονομάζουν βασικές υπηρεσίες ασφάλειας σε χώρους μουσειακούς και πολιτισμού,
- διακρίνουν βασικά στοιχεία για την ασφάλεια της περιμέτρου, των ζωνών ασφάλειας και τη σημασία των εισόδων-εξόδων,
- προσδιορίζουν χαρακτηριστικά στοιχεία της περιπολίας και της στατικής φύλαξης,
- ερευνούν, συνοπτικά, θέματα για τον ρόλο της ασφάλειας και τα στοιχεία που τη συνθέτουν,
- ελέγχουν το σχέδιο και τις τεχνικές ασφάλειας μουσειακών χώρων και μνημείων,
- αναλύουν μεθόδους εντοπισμού παραβάσεων στην εξωτερική περίμετρο, στις εισόδους και εξόδους, αλλά και ευρύτερα σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς (εσωτερικούς, εξωτερικούς),
- εξασκούνται στην ενημέρωση των προϊσταμένων τους και των αρμόδιων δημόσιων αρχών σε περιπτώσεις απειλής και κινδύνου,
- αναλύουν τον ρόλο της εξωτερικής και εσωτερικής ασφάλειας,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τον ρόλο της ασφάλειας σε μουσειακούς και πολιτιστικούς χώρους,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την αναγκαιότητα καθημερινής και συστηματικής μέριμνας για την ασφάλεια των μουσειακών και πολιτιστικών χώρων, και

- ο εφαρμόζουν στάση ευθύνης ως προς την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και των αντικειμένων που εκτίθενται μέσα σε αυτούς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.2.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα «Στοιχεία Μουσειολογίας» έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε θεματικές που μελετά η μουσειολογική θεωρία και πράξη, κυρίως σε συνάρτηση με τους/τις χρήστες/τριες των μουσείων. Συγκεκριμένα, στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται θέματα για την προσβασιμότητα και τη μουσειακή επίσκεψη, τα είδη, τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες των εκθέσεων, τα είδη των επισκεπτών/τριών και οι ανάγκες τους, καθώς και οι προσφερόμενες στους/στις επισκέπτες/τριες υπηρεσίες (πωλητήριο, καφέ κ.ά.). Εξετάζεται η ερμηνεία των αντικειμένων, ο ρόλος του μουσείου στη διαδικασία πρόσληψης μηνύματος από τους/τις επισκέπτες/τριες, καθώς και οι διαφορετικές σύγχρονες τεχνικές παρουσίασης των εκθεμάτων. Επίσης, γίνεται αναφορά στις δυνατότητες μάθησης μέσω του μουσείου, στις υπηρεσίες εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας, αλλά και στον ρόλο των νέων τεχνολογιών τόσο στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων της έκθεσης όσο και στη διασύνδεση και επικοινωνία του μουσείου με την κοινωνία. Τέλος, στην παρούσα ενότητα παρατίθενται θέματα διοίκησης, διαθέσιμων πόρων και αξιολόγησης στον χώρο του μουσείου. Επιπλέον, αναλύεται εν συντομία η αρχιτεκτονική του μουσείου και ο ρόλος της.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ο αναφέρουν λειτουργίες του σύγχρονου μουσείου για διαφορετικές ομάδες επισκεπτών/τριών,
- ο παραθέτουν βασικά ζητήματα διοίκησης, πιστοποίησης, οικονομικής ευθύνης, διάθεσης και χρήσης πόρων,
- ο περιγράφουν τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και μάθησης στο μουσείο,
- ο προσδιορίζουν βασικά στοιχεία του ρόλου της αρχιτεκτονικής των μουσείων,
- ο συνθέτουν βασικά στοιχεία της προσβασιμότητας, της μουσειακής επίσκεψης και της χρήσης νέων τεχνολογιών στο μουσείο (στον εκθεσιακό χώρο, στο διαδίκτυο κτλ.),
- ο προσδιορίζουν διαφορετικούς τρόπους ερμηνείας των αντικειμένων στο πλαίσιο των μουσειακών εκθέσεων,
- ο συνθέτουν τα χαρακτηριστικά των μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων,
- ο ερευνούν θέματα διασύνδεσης μεταξύ επισκεπτών/τριών και ερμηνείας αντικειμένων στον εκθεσιακό χώρο,

- εξετάζουν τα είδη και τις ανάγκες των επισκεπτών/τριών αλλά και τις προσφερόμενες στους/στις επισκέπτες/τριες υπηρεσίες (πωλητήριο, καφέ κ.ά.),
- ερευνούν θέματα διοίκησης, διάθεσης πόρων και αξιολόγησης στο μουσείο,
- αναλύουν τον ρόλο των επαγγελματιών του μουσείου στη διαμόρφωση της δημόσιας εικόνας του μουσείου,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία της μάθησης μέσω του μουσείου αλλά και των υπηρεσιών εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας στο μουσείο,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τη διασύνδεση του μουσείου με τους/τις επισκέπτες/τριες και την κοινωνία, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τους/τις χρήστες/τριες του σύγχρονου μουσείου,
- υποστηρίζουν τη μουσειολογική θεωρία και πράξη, κυρίως σε συνάρτηση με τους/τις χρήστες/τριες των μουσείων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Δ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες και αρχές του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναφορικά με τις αξιόποινες πράξεις σε μουσειακούς χώρους και χώρους πολιτισμού. Στο πλαίσιο του Ποινικού Κώδικα, η ενότητα πραγματεύεται βασικές έννοιες και όρους. Επίσης, μελετώνται η αξιόποινη πράξη, ο καταλογισμός της πράξης (π.χ. τα είδη της υπαιτιότητας: ο δόλος, η αμέλεια), τα είδη ποινών, τα «εγκλήματα κατά της δημόσιας τάξης», τα «εγκλήματα κατά των περιουσιακών αγαθών», τα «κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα», τα «εγκλήματα κατά της ζωής και προσβολές του εμβρύου», τα «εγκλήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας», τα «εγκλήματα κατά συγκοινωνιών, τηλεπικοινωνιών και άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων», τα «εγκλήματα κατά της τιμής» κ.ά. Στο πλαίσιο του ποινικού δικονομικού δικαίου η ενότητα εστιάζει στην ποινική δίωξη, στη μήνυση και στα είδη της, στο αυτόφωρο έγκλημα, στη σύλληψη, στα αποδεικτικά μέσα με έμφαση την αυτοψία, τους μάρτυρες κ.ά. (ΚΕΜΕΑ, 2014).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες και αρχές του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας,
- παραθέτουν αξιόποινες πράξεις σε μουσειακούς χώρους και χώρους πολιτισμού,
- περιγράφουν τα «κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα», τα «εγκλήματα κατά της ζωής και προσβολές του εμβρύου» και τα «εγκλήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας»,

- προσδιορίζουν τα «εγκλήματα κατά της δημόσιας τάξης», τα «εγκλήματα κατά των περιουσιακών αγαθών» και τα «εγκλήματα κατά της τιμής»,
- ερευνούν θέματα του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας,
- αναλύουν περιστατικά αξιόποινων πράξεων σε μουσειακούς χώρους,
- εξετάζουν, συνοπτικά, βασικά εγκλήματα του Ποινικού Κώδικα για τα ένομα αγαθά του ατόμου και της κοινωνίας,
- ταξινομούν εγκλήματα που τελούνται με πράξη ή με παράλειψη, βάσει της ποινικής τους σοβαρότητας και των συνεπειών τους για τον συνάνθρωπο ή/και την κοινωνία,
- αναλύουν την ποινική δίωξη, τη μήνυση και τα είδη της, τα αποδεικτικά μέσα, το αυτόφωρο έγκλημα, τη σύλληψη κ.ά.,
- προσδιορίζουν παραλείψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους που συνιστούν αξιόποινες πράξεις σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα,
- διακρίνουν τα είδη των ποινών στο πλαίσιο του Ποινικού Κώδικα,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και
- υιοθετούν στάση υπευθυνότητας ως προς τις αξιόποινες πράξεις σε μουσειακούς χώρους και χώρους πολιτισμού.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.2.E. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να μελετήσει τη διαχείριση καταστροφών από φυσικές διεργασίες της γης ή/και το φυσικό περιβάλλον που απειλούν τους μουσειακούς χώρους. Συγκεκριμένα, οι καταστροφές κατηγοριοποιούνται σε γεωλογικές, υδρομετεωρολογικές και βιολογικές, και αναλύονται οι ειδικότερες επιμέρους καταστροφές που επιφέρουν (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015). Η ενότητα επικεντρώνεται στις κύριες φυσικές καταστροφές που πλήττουν μουσειακούς χώρους όπως σεισμοί, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες και έντονα καιρικά φαινόμενα, καθώς και στις εκάστοτε απειλές αναφορικά με τη ζωή του ανθρώπου και τους χώρους. Ακόμα, εξετάζεται η μεθοδολογία αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, στο πλαίσιο του σχεδιασμού και των οδηγιών από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και τους μουσειακούς φορείς. Επίσης, αναλύονται οι αρμοδιότητες του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε προ-καταστροφικό και σε μετα-καταστροφικό στάδιο, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την προστασία του αγαθού της ζωής και της πολιτιστικής κληρονομιάς (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Τέλος, παρατίθεται η νομοθεσία για την αντιμετώπιση καταστροφών με έμφαση στον Ν. 4662/2020 και στην ΥΑ 1299/2003.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι

ικανοί/ές να:

- αναφέρουν καταστροφές από φυσικές διεργασίες της γης και το φυσικό περιβάλλον που απειλούν τους μουσειακούς χώρους, εσωτερικούς και εξωτερικούς,
- προσδιορίζουν τις αρμοδιότητες του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε προ-καταστροφικό και μετα-καταστροφικό στάδιο, για την προστασία της ανθρώπινης ζωής,
- περιγράφουν τις φυσικές καταστροφές που ως επί το πλείστον πλήττουν τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους,
- ταξινομούν σε κατηγορίες τις φυσικές καταστροφές,
- συσχετίζουν τις γεωλογικές, υδρομετεωρολογικές και βιολογικές καταστροφές με τις ειδικότερες επιμέρους καταστροφές που επιφέρουν,
- διαχωρίζουν τις κύριες φυσικές καταστροφές που πλήττουν μουσειακούς χώρους (σεισμοί, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες και έντονα καιρικά φαινόμενα),
- συνδέουν τις κύριες φυσικές καταστροφές που πλήττουν μουσειακούς χώρους με τις απειλές για την ανθρώπινη ζωή και τους ανοιχτούς και κλειστούς μουσειακούς χώρους,
- εξετάζουν τη μεθοδολογία αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών στο πλαίσιο του σχεδιασμού και των οδηγιών από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας,
- εξασκούνται στην άμεση ενημέρωση των ιεραρχικά προϊσταμένων και των αρμοδίων δημόσιων αρχών σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών,
- διαχειρίζονται φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο εκτάκτων αναγκών του μουσειακού φορέα,
- προσδιορίζουν το νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση καταστροφών,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τους κινδύνους από φυσικά αίτια που απειλούν την ανθρώπινη ζωή και τους μουσειακούς χώρους, και
- υιοθετούν στάση ευθύνης ως προς τη μεθοδευμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικά αίτια σε μουσειακούς χώρους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (3), Σύνολο (4)

2.2.ΣΤ. ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες βασικές γνώσεις αναφορικά με την παροχή πρώτων βοηθειών, ώστε να είναι σε θέση να επιληφθούν περιστατικά ατυχημάτων και ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων στον εργασιακό τους χώρο. Στο πλαίσιο αυτό, στην ενότητα αναπτύσσονται βασικές έννοιες για την παροχή πρώτων βοηθειών, την εκτίμηση της κατάστασης του/της πάσχοντα/ουσας, καθώς και την ασφαλή προσέγγιση ασθενούς. Παράλληλα, η ενότητα εμβαθύνει σε περιπτώσεις ατυχημάτων –όπως πνιγμονή, κάταγμα, θερμοπληξία,

ρινορραγία, δηλητηρίαση κ.ά.– καθώς και σε περιπτώσεις ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων –όπως επιληπτική κρίση, λιποθυμία, εγκεφαλικό επεισόδιο, υπογλυκαιμία κ.ά. (ΕΚΑΒ, 2017). Τέλος, στην ενότητα γίνεται αναφορά στο κουτί πρώτων βοηθειών και στην κλήση στο ΕΚΑΒ (166 ή 112).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- παραθέτουν βασικές έννοιες για την παροχή πρώτων βοηθειών,
- κατονομάζουν είδη τραυμάτων και ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων,
- αναγνωρίζουν περιστατικά ατυχημάτων και ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων στον εργασιακό τους χώρο,
- προσδιορίζουν τα προβλήματα και τις δυσκολίες των κατά περίπτωση ατυχημάτων και ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων στον εργασιακό τους χώρο,
- αναλύουν την ασφαλή μεθοδολογία προσέγγισης ενός/μιας τραυματία ή ασθενούς,
- εκτιμούν την κατάσταση του/της πάσχοντα/ουσας (τραυματία, ασθενούς),
- εξασκούνται στο να παρέχουν τις πρώτες βοήθειες σε τραυματίες και ασθενείς με ενδεδειγμένες-σωστές μεθόδους,
- αντεπεξέρχονται ικανοποιητικά και με ψυχραιμία στις απαιτήσεις περιστατικών ατυχημάτων και ασθενειών με ξαφνική εκδήλωση συμπτωμάτων στον εργασιακό τους χώρο,
- χρησιμοποιούν το κουτί πρώτων βοηθειών,
- διαχειρίζονται περιστατικά καρδιοπνευμονικής αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε ενήλικες, παιδιά και βρέφη,
- χρησιμοποιούν αυτόματη εξωτερική απινίδωση σε ενήλικες, παιδιά και βρέφη,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την αναγκαιότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε τρίτους/ες, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την ενδεδειγμένη-σωστή μέθοδο παροχής πρώτων βοηθειών σε τραυματίες και ασθενείς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.2.2. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να μελετήσει πρακτικά ζητήματα της ειδικότητας, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να εγκλιματιστούν στον μελλοντικό εργασιακό τους χώρο και στο αντικείμενο εργασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται σύγχρονες βιωματικές τεχνικές –κυρίως πρακτικές μέθοδοι– εκπαίδευσης ενηλίκων ώστε να αναπτυχθούν ζητήματα του Ποινικού Κώδικα, του

Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και ζητήματα φυσικών καταστροφών σε μουσειακούς χώρους. Κυρίως μέσω της τεχνικής της εκπαιδευτικής επίσκεψης σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με καλλιτεχνικές δημιουργίες της ρωμαϊκής, της βυζαντινής και της μεσαιωνικής τέχνης, ενώ εξετάζουν μουσειολογικές πρακτικές για τις εκθέσεις, τους/τις επισκέπτες/τριες και τις ανάγκες τους, καθώς και τις προσφερόμενες από τον φορέα υπηρεσίες εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας. Ακόμα, μέσω της τεχνικής της εκπαιδευτικής επίσκεψης γίνονται κατανοητά πρακτικά ζητήματα εξωτερικής και εσωτερικής φυσικής ασφάλειας σε μουσεία και μνημεία, οι ζώνες ασφάλειας, η περίμετρος, οι είσοδοι, η περιπολία και η στατική φύλαξη, τα μηχανικά μέσα ασφάλειας κ.ά. Επιπλέον, προσφερόμενοι χώροι για εκπαιδευτικές επισκέψεις, όπου μπορεί να εφαρμοστεί συνδυαστικά η εκπαιδευτική τεχνική της συνέντευξης από ειδικό ή/και επαγγελματία, αποτελούν οι δημόσιες αρχές (π.χ. που σχετίζονται με την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου «Ξενοκράτης»: Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σώμα κ.ά.) και υπηρεσίες στον τομέα της υγείας που σχετίζονται με την παροχή πρώτων βοηθειών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- παραθέτουν ζητήματα του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και ζητήματα φυσικών καταστροφών σε μουσειακούς χώρους, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- ανακαλούν στη μνήμη τους μορφές της τέχνης και μεθόδους ερμηνείας αυτών σε σύγχρονες μουσειακές εκθέσεις, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- προσδιορίζουν μουσειολογικές πρακτικές για τις εκθέσεις, τους/τις επισκέπτες/τριες και τις ανάγκες τους, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- ονομάζουν στοιχεία από την παροχή πρώτων βοηθειών, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- αναλύουν στοιχεία αναφορικά με τις καθημερινές ενέργειες για την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς,
- συνθέτουν ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με το μελλοντικό εργασιακό τους περιβάλλον, μέσω βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία σχετικά με τη μεθοδολογία επιτήρησης των εξωτερικών περιμέτρων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς,
- κατατάσσουν στη σωστή χρονολογική σειρά διαφορετικές μορφές της ρωμαϊκής τέχνης, της βυζαντινής τέχνης και της μεσαιωνικής τέχνης, μέσω βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- ερευνούν θέματα αναφορικά με το ποινικό δίκαιο, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία του σχεδίου έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο της διαχείρισης φυσικών καταστροφών,

- εξασκούνται στην παροχή πρώτων βοηθειών, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών και εκπαιδευτικών επισκέψεων, και
- ευαισθητοποιούνται ως προς την ευθύνη που φέρει ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» αναφορικά με την ασφάλεια και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.3. ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα «Ιστορία Τέχνης και Πολιτισμός» έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις καλλιτεχνικές δημιουργίες του δυτικού κυρίως κόσμου που αναπτύχθηκαν από την εποχή της Αναγέννησης έως τα καλλιτεχνικά ρεύματα στα τέλη του 19ου αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά στοιχεία και τις ιδιαιτερότητες της κάθε εποχής, ενώ αναλύονται τα βασικά γνωρίσματα των διαφορετικών εκφάνσεων της τέχνης και του πολιτισμού (Ζιρώ κ.ά., 2009). Ειδικότερα, η μαθησιακή ενότητα πραγματεύεται την τέχνη στην εποχή της Αναγέννησης, την εποχή του μπαρόκ, του νεοκλασικισμού, του ρομαντισμού, του ρεαλισμού και του ιμπρεσιονισμού. Έμφαση δίνεται εξίσου στις καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκφάνσεις του πολιτισμού της Ευρώπης και της Ελλάδας από την ίδρυση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους (Ζιρώ κ.ά., 2009).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν χαρακτηριστικά στοιχεία των καλλιτεχνικών δημιουργιών του δυτικού κυρίως κόσμου, από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- προσδιορίζουν τα στοιχεία εκείνα της τέχνης από την Αναγέννηση έως τον 19ο αιώνα που διαμόρφωσαν τον ελληνικό πολιτισμό,
- αναγνωρίζουν διαφορετικά είδη τέχνης, από την εποχή της Αναγέννησης έως τα καλλιτεχνικά ρεύματα στα τέλη του 19ου αιώνα,
- ονομάζουν τις ιδιαιτερότητες καλλιτεχνικών δημιουργιών του δυτικού κυρίως κόσμου, από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- εξετάζουν, συνοπτικά, καλλιτεχνικές δημιουργίες από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- εξασκούνται στην ανάγνωση βασικών στοιχείων και ιδιαιτεροτήτων της τέχνης από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- διακρίνουν διαφορετικούς καλλιτέχνες από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,

- ταξινομούν διαφορετικά είδη και εκφάνσεις της τέχνης (ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική κ.ά.), από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- κατηγοριοποιούν καλλιτεχνικά έργα τέχνης από την Αναγέννηση έως τα τέλη του 19ου αιώνα, βάσει χαρακτηριστικών στοιχείων, ιδιαιτεροτήτων, διαφορών κ.ά.,
- διακρίνουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες της Αναγέννησης, την εποχή του μπαρόκ, του νεοκλασικισμού, του ρομαντισμού, του ρεαλισμού και του ιμπρεσιονισμού,
- αναλύουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες της Ελλάδας από την ίδρυση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους,
- προσδιορίζουν τις αξίες διαφορετικών πολιτισμών και καλλιτεχνικών επιτευγμάτων από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τις καταβολές της τέχνης και του πολιτισμού από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα,
- υιοθετούν θετική στάση απέναντι στην τέχνη από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα, και
- συνθέτουν το πολιτιστικό πλαίσιο και την ιστορική συνέχεια του τόπου τους από την εποχή της Αναγέννησης έως τα τέλη του 19ου αιώνα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.B. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας «Ασφάλεια Χώρων Πολιτιστικής Κληρονομιάς» είναι να κάνει αναφορά σε θέματα ασφάλειας μουσειακών χώρων και μνημείων. Η ενότητα αναφέρεται στη διαχείριση από τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» διαφόρων συμβάντων, όπως παράπονα, επαίτες, μικροπωλητές/τριες, αιφνιδίως παθόντες/ούσες, άτομα με επικίνδυνη συμπεριφορά, απολεσθέντα ή ανευρεθέντα αντικείμενα κ.ά. Επιπλέον, η ενότητα αναφέρεται στις κατηγορίες κινδύνων, στην ανάλυση και ανταπόκριση σε κινδύνους, καθώς και στη διεξαγωγή μελέτης για την εκτίμηση της τρωτότητας του φορέα (Hekman, 2010). Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται μία γενική εισαγωγή αναφορικά με τα γενικά χαρακτηριστικά καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, στις πρώτες βασικές ενέργειες που θα πρέπει να γίνονται από τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε αυτές τις περιπτώσεις, στις απαραίτητες ενέργειες για την προστασία της σκηνής του εγκλήματος, καθώς και στην προστασία ιχνών, πειστηρίων και ευρημάτων. Επίσης, έμφαση δίνεται στην καταγραφή και μετάδοση πληροφοριών, στην ικανότητα παρατήρησης και περιγραφής ατόμων, καθώς και στη σύνταξη εκθέσεων αναφορικά με τα περιστατικά που λαμβάνουν χώρα σε μουσειακούς χώρους (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν θέματα ασφάλειας μουσειακών χώρων και μνημείων,
- παραθέτουν ενέργειες σχετικά με τη διαχείριση διαφόρων συμβάντων από τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε περιστατικά ασφάλειας,
- περιγράφουν κατηγορίες κινδύνων,
- προσδιορίζουν την ανταπόκριση σε κινδύνους και την εκτίμηση της τρωτότητας ενός μουσειακού ή/και πολιτιστικού φορέα,
- ερευνούν τα γενικά χαρακτηριστικά καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και τη μεθοδολογία διαχείρισης και τη λήψη αποφάσεων κατά τη διάρκειά τους,
- προσδιορίζουν τις πρώτες βασικές ενέργειες αναφορικά με τη διαχείριση συμβάντων,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία της διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας σε χώρους μουσείων και μνημείων,
- υπολογίζουν τις απαραίτητες ενέργειες του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» για τη διαχείριση περιστατικών ασφάλειας σε χώρους μουσείων και μνημείων,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία ως προς την προστασία της σκηνής του εγκλήματος,
- εξασκούνται στην άμεση ενημέρωση των προϊσταμένων και των αρμόδιων δημόσιων αρχών για κάθε απειλή και κίνδυνο,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τη στάση του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» στη διαχείριση συμβάντων και περιστατικών ασφάλειας σε μουσειακούς χώρους,
- υποστηρίζουν τη σωστή ανταπόκριση του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε περιστατικά ασφάλειας σε μουσειακούς χώρους, και
- υιοθετούν στάση ευθύνης απέναντι στους/στις επισκέπτες/τριες των μουσειακών χώρων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.3.Γ. ΑΓΓΛΙΚΗ/ΓΑΛΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**
Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να έρθουν σε επαφή με την ορολογία της αγγλικής ή της γαλλικής γλώσσας, ώστε να μπορούν να επικοινωνούν, να πληροφορούν και άρα να εξυπηρετούν τους/τις επισκέπτες/τριες μουσειακών χώρων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παρούσας μαθησιακής ενότητας, γίνεται ανάλυση ορολογίας σχετικής με τα πεδία της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ιστορίας τέχνης, της μουσειολογίας, της προστασίας, της συντήρησης, της διαχείρισης συλλογών, της τουριστικής ψυχολογίας και της επικοινωνίας. Επιπλέον, στην ενότητα αναλύονται βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν ορολογία της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας χρήσιμη στο πλαίσιο της επικοινωνίας, πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των επισκεπτών/τριών σε μουσειακούς χώρους,
- ονοματίζουν βασικά στοιχεία της γραμματικής της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας,
- απαριθμούν βασικά στοιχεία του συντακτικού της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας σε συνάρτηση με την εξυπηρέτηση επισκεπτών/τριών σε μουσεία,
- συσχετίζουν ελληνικές λέξεις χρήσιμες στην επικοινωνία, πληροφόρηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών/τριών με την αντίστοιχη αγγλική ή γαλλική ορολογία,
- συνθέτουν προτάσεις σχετικές με την επικοινωνία με τους/τις επισκέπτες/τριες των μουσείων,
- διαλέγουν τη χρήση σωστών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων στο πλαίσιο της σύνταξης προτάσεων,
- εξετάζουν κείμενα που σχετίζονται με τα πεδία της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ιστορίας τέχνης, της μουσειολογίας, της προστασίας, της συντήρησης, της διαχείρισης συλλογών, της τουριστικής ψυχολογίας και της επικοινωνίας,
- αναπτύσσουν το λεξιλόγιό τους στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα αναφορικά με την προστασία, τη συντήρηση και τη διαχείριση συλλογών,
- διακρίνουν λέξεις της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία τέχνης και τα μουσεία,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την αρμόζουσα (φιλική-επαγγελματική) επικοινωνία, πληροφόρηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών/τριών των μουσειακών χώρων από χώρες του εξωτερικού, και
- υιοθετούν θετική στάση απέναντι σε επισκέπτες/τριες μουσειακών χώρων από χώρες του εξωτερικού.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Δ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι η εισαγωγή στις βασικές αρχές αυτοπροστασίας και στην αυτοάμυνα ώστε οι «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» να προστατεύσουν αποτελεσματικά τόσο τον εαυτό τους όσο και τους συνανθρώπους τους (συναδέλφους, επισκέπτες/τριες του μουσείου). Ειδικότερα, στην ενότητα αυτή αναπτύσσονται θέματα όπως οι παράγοντες της διανοητικής προετοιμασίας, ο χρωματικός κώδικας (φάσμα ετοιμότητας), τα «θανάσιμα» λάθη, οι παράγοντες επιβίωσης, η σωστή εκτίμηση της κατάστασης και του περιβάλλοντος, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση δύναμης κ.ά. Επιπρόσθετα, παρουσιάζονται οι ενδείξεις κινδύνου και

συγκεκριμένα οι συναισθηματικοί δείκτες και οι προ-επιθετικές στάσεις ατόμων. Ακόμα, αναλύονται κανόνες και τεχνικές αναφορικά με την αθέατη ανάπτυξη, τον αιφνιδιασμό, την απόσταση, την αυτοσυγκράτηση κ.ά. (ΚΕΜΕΑ, 2014). Τέλος, στο πλαίσιο της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες βελτιώνουν με ασκήσεις τη φυσική τους κατάσταση, ενώ παράλληλα μαθαίνουν να προστατεύουν τη σωματική τους ακεραιότητα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικούς κανόνες και αρχές για την αυτοάμυνα και την αυτοπροστασία,
- αναγνωρίζουν «θανάσιμα» λάθη και παράγοντες επιβίωσης,
- παραθέτουν τους συναισθηματικούς δείκτες ένδειξης κινδύνου,
- παρουσιάζουν τις προ-επιθετικές στάσεις ατόμων που αποτελούν ενδείξεις κινδύνου,
- εξασκούνται στον χρωματικό κώδικα (φάσμα ετοιμότητας) αναφορικά με τη διανοητική προετοιμασία,
- προσδιορίζουν τους παράγοντες της διανοητικής προετοιμασίας,
- αναλύουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση δύναμης στο πλαίσιο της αυτοάμυνας,
- εξασκούνται στη σωστή εκτίμηση μίας κατάστασης καθώς και του περιβάλλοντος,
- αναλύουν κανόνες και τεχνικές αναφορικά με την αθέατη ανάπτυξη,
- επιδεικνύουν αυτοσυγκράτηση και αποφυγή αιφνιδιασμού κατά τον έλεγχο υπόπτων ατόμων,
- ερευνούν διαδικασίες ελέγχου ύποπτων ατόμων, καθώς και την κλιμάκωση του διαλόγου,
- βελτιώνουν με ασκήσεις τη φυσική τους κατάσταση,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την αποτελεσματική προστασία του εαυτού τους και των συνανθρώπων τους (συναδέλφων, επισκεπτών/τριών του μουσείου), και
- υποστηρίζουν θετική στάση ως προς τη βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης και την προστασία της σωματικής τους ακεραιότητας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.3.E. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στη διαχείριση των ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών που βασίζονται στην τεχνολογική ανάπτυξη ή/και την επιθετική συμπεριφορά του ανθρώπου. Στην ενότητα παρουσιάζονται βασικές ενέργειες ανταπόκρισης σε περιστατικά που μπορούν να συμβούν εντός του μουσειακού χώρου και τα οποία οι «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» έχουν

καθήκον να διαχειριστούν. Γίνεται αναφορά στη γενική ανταπόκριση σε ατυχήματα, συμβάντα και εγκλήματα που ενδέχεται να λάβουν χώρα εντός μουσείων. Παρατίθενται οι ανθρωπογενείς απειλές, οι κίνδυνοι, οι κρίσεις και οι καταστροφές, οι ένοπλες συρράξεις και οι ασύμμετρες απειλές. Ακόμα, παρουσιάζονται, συνοπτικά, ζητήματα τρομοκρατίας και ομηρίας. Επιπλέον, έμφαση δίνεται στα στάδια του κύκλου διαχείρισης κρίσεων και καταστροφών, στα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, καθώς και στις ενέργειες ανταπόκρισης του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» για την προστασία του αγαθού της ζωής και των πολιτιστικών αγαθών (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Τέλος, παρατίθεται η σχετική με τα ανωτέρω θέματα νομοθεσία για την αντιμετώπιση καταστροφών με έμφαση στον Ν. 4662/2020 και στην ΥΑ 1299/2003.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές που απειλούν τους μουσειακούς χώρους,
- παραθέτουν βασικές ενέργειες ανταπόκρισης σε περιστατικά που μπορούν να συμβούν εντός του μουσειακού χώρου,
- περιγράφουν διαδικασίες διαχείρισης ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών στο πλαίσιο των καθηκόντων του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- ταξινομούν τα είδη των ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών,
- συσχετίζουν τα είδη των ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών με τους πιθανούς χώρους εκδήλωσής τους,
- εξετάζουν θέματα ανταπόκρισης σε ατυχήματα, συμβάντα και εγκλήματα που ενδέχεται να συμβούν σε ένα μουσείο,
- αναλύουν θέματα και παραδείγματα ανθρωπογενών απειλών, κινδύνων, κρίσεων και καταστροφών,
- αναλύουν περιστατικά ένοπλης σύρραξης και περιστατικά ασύμμετρης απειλής σε μουσεία,
- εξασκούνται σε ζητήματα τρομοκρατίας και ομηρίας εντός μουσειακών χώρων,
- διαχειρίζονται ανθρωπογενείς απειλές, κινδύνους, κρίσεις και καταστροφές σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τους κινδύνους από ανθρωπογενή αίτια που απειλούν τους μουσειακούς χώρους, εσωτερικούς και εξωτερικούς, και
- υιοθετούν στάση ευθύνης ως προς τη μεθοδευμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων από ανθρωπογενή αίτια σε μουσειακούς χώρους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.3.ΣΤ. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η παρούσα μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε βασικές έννοιες, αρχές και ορισμένες διαδικασίες που διέπουν τη διαχείριση των μουσειακών συλλογών (οι υπόλοιπες διαδικασίες εξετάζονται στο Δ' εξάμηνο). Εισαγωγικά, η ενότητα αναφέρεται σε θέματα συλλεκτικής δραστηριότητας, όπως είναι τα κίνητρα δημιουργίας συλλογών και τα είδη αντικείμενων στις συλλογές και η πολιτική διαχείρισης συλλογών. Ειδικότερα, η ενότητα πραγματεύεται την πρόσκτηση, τεκμηρίωση, πρόσβαση-χρήση, ασφάλιση αντικειμένων για έκθεση και δανεισμό, καθώς και τη διαχείριση της γνώσης που προκύπτει από τις συλλογές. Για την πρόσκτηση εξετάζονται τα είδη της καθώς και οι πολιτικές, το κατά περίπτωση νομικό και ηθικό πλαίσιο, και οι απαιτούμενες διαδικασίες. Για την τεκμηρίωση αναλύονται θέματα πολιτικής, διαδικασιών, τα στάδια καταλογογράφησης και τεκμηρίωσης κ.ά. Για την πρόσβαση-χρήση παρουσιάζονται πολιτικές και κανόνες διαβαθμισμένης πρόσβασης, η εκτίμηση κινδύνου αναφορικά με την πρόσβαση στις συλλογές (Μπούνια, 2009). Τέλος, η ενότητα αναφέρεται στον ρόλο του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» στις ανωτέρω διαδικασίες.

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες, αρχές και διαδικασίες που διέπουν τη διαχείριση των μουσειακών συλλογών,
- παραθέτουν θέματα συλλεκτικής δραστηριότητας, όπως είναι τα κίνητρα δημιουργίας συλλογών και τα είδη αντικείμενων στις συλλογές και η πολιτική διαχείρισης συλλογών,
- καταγράφουν θέματα αναφορικά με την πρόσκτηση, τεκμηρίωση, πρόσβαση-χρήση, ασφάλιση αντικειμένων για έκθεση και δανεισμό, καθώς και τη διαχείριση της γνώσης που προέρχεται από συλλογές,
- αναγνωρίζουν το νομικό και ηθικό πλαίσιο της διαχείρισης μουσειακών συλλογών,
- εξετάζουν, συνοπτικά, τις πολιτικές και τα είδη πρόσκτησης, το κατά περίπτωση νομικό και ηθικό πλαίσιο πρόσκτησης, καθώς και τις απαιτούμενες διαδικασίες πρόσκτησης,
- ερευνούν θέματα τεκμηρίωσης, όπως είναι η πολιτική, οι διαδικασίες, τα στάδια καταλογογράφησης και τεκμηρίωσης κ.ά.,
- συνθέτουν βασικά στοιχεία ως προς την πρόσβαση-χρήση στις μουσειακές συλλογές, όπως οι πολιτικές και κανόνες διαβαθμισμένης πρόσβασης, η εκτίμηση κινδύνου αναφορικά με την πρόσβαση στις συλλογές κ.ά.,
- υπολογίζουν μεθόδους αναφορικά με τη διαβαθμισμένη πρόσβαση σε μουσειακές συλλογές,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία για την ασφάλιση των μουσειακών αντικειμένων,

- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία της διαχείρισης της γνώσης που προκύπτει από τις συλλογές,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τις αξίες της διαχείρισης μουσειακών συλλογών,
- υποστηρίζουν τις διαδικασίες διαχείρισης συλλογών, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τον επαγγελματικό τους ρόλο σε διαδικασίες της διαχείρισης συλλογών, όπως είναι η πρόσκτηση και η πρόσβαση-χρήση των συλλογών.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Ζ. ΑΡΧΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο επιστημονικό πεδίο της συντήρησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης, ώστε να κατανοούν την αναγκαιότητα διατήρησης της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς και πώς αυτή επιτυγχάνεται. Αρχικά, στο πλαίσιο της ενότητας αναλύονται βασικές έννοιες και οι αρχές που διέπουν τη συντήρηση (προληπτική και επεμβατική) και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παρουσιάζονται, επίσης, συνοπτικά κώδικες ηθικής (Ambrose & Paine, 2006). Ακόμα, στην ενότητα περιγράφονται συνοπτικά τα αίτια φθοράς και διάβρωσης των αντικειμένων και μνημείων, οι επιπτώσεις της φθοράς των υλικών και οι τρόποι που ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» μπορεί να αναγνωρίσει σημάδια φθοράς-καταστροφής. Δίνονται παραδείγματα επεμβάσεων συντήρησης σε μνημεία και έργα τέχνης. Τέλος, γίνεται αναφορά στις συνθήκες διατήρησης στο αποθηκευτικό και στο εκθεσιακό περιβάλλον (εντός των μουσείων και στους ανοιχτούς αρχαιολογικούς χώρους), και στις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου των περιβαλλοντικών συνθηκών/παραμέτρων (Ambrose & Paine, 2006).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες της συντήρησης και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- παραθέτουν τις βασικές αρχές της συντήρησης και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- αναγνωρίζουν ενέργειες για τη διατήρηση της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους,
- διακρίνουν μεθόδους και διαδικασίες διατήρησης της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς,
- εξετάζουν, συνοπτικά, κώδικες ηθικής αναφορικά με τη συντήρηση αρχαιοτήτων και έργων τέχνης,
- αναλύουν, συνοπτικά, τα αίτια φθοράς και διάβρωσης των μουσειακών αντικειμένων και μνημείων,

- υπολογίζουν τις επιπτώσεις της φθοράς και της διάβρωσης στα υλικά των μουσειακών αντικειμένων και έργων τέχνης,
- εξετάζουν τρόπους αναγνώρισης φθορών-καταστροφών σε μνημεία, μουσειακά αντικείμενα και έργα τέχνης,
- υπολογίζουν τις βασικές συνθήκες διατήρησης σε αποθηκευτικό και σε εκθεσιακό περιβάλλον,
- προσδιορίζουν τα βασικά στοιχεία για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των περιβαλλοντικών συνθηκών/παραμέτρων,
- εξετάζουν παραδείγματα επεμβάσεων συντήρησης σε μνημεία και έργα τέχνης,
- ευαισθητοποιούνται για τις αξίες της διατήρησης της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τη διατήρηση της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να μελετήσει πρακτικά ζητήματα της ειδικότητας, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να εγκλιματιστούν στον μελλοντικό εργασιακό τους χώρο και στο αντικείμενο εργασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται σύγχρονες βιωματικές τεχνικές –κυρίως πρακτικές μέθοδοι– εκπαίδευσης ενηλίκων ώστε να αναπτυχθούν ζητήματα ιστορίας τέχνης, ασφάλειας, ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών, αυτοάμυνας, καθώς και διαχείρισης και συντήρησης συλλογών. Κυρίως μέσω της τεχνικής της εκπαιδευτικής επίσκεψης σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, δημόσιες αρχές κ.ά., οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με καλλιτεχνικές δημιουργίες από την Αναγέννηση έως τον 19ο αιώνα, εξετάζουν τη διαχείριση διαφόρων συμβάντων (π.χ. παράπονα, μικροπωλητές/τριες, αιφνιδίως παθόντες/ούσες), την τρωτότητα του φορέα καθώς και την ανταπόκριση του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» τόσο σε κινδύνους όσο και σε ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές. Επιπλέον, η ενότητα περιλαμβάνει ιδίως εκπαιδευτικές επισκέψεις σε εργαστήρια συντήρησης και πιθανόν σε αποθηκευτικούς χώρους μουσειακών συλλογών, καθώς και συνεντεύξεις από ειδικούς ή/και επαγγελματίες ώστε να αναπτυχθούν εν συντομία πρακτικά ζητήματα διαχείρισης συλλογών και συντήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν ζητήματα ασφάλειας, ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών, καθώς και αυτοπροστασίας, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- ανακαλούν στη μνήμη τους σημαντικά έργα τέχνης στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,

- περιγράφουν καταστάσεις διαχείρισης ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών σε κλειστούς μουσειακούς χώρους,
- αναγνωρίζουν περιπτώσεις εφαρμογής μεθόδων συντήρησης και διαχείρισης συλλογών, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- συνθέτουν ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με την παροχή ασφάλειας των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία της μεθοδολογίας παρακολούθησης των εισόδων-εξόδων για τυχόν παραβατικές ενέργειες,
- επεξηγούν τη μεθοδολογία ανταπόκρισης του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε περιστατικά ασφάλειας και ατυχήματα σε μουσειακούς χώρους,
- ερευνούν θέματα αυτοπροστασίας και αυτοάμυνας σε κλειστούς μουσειακούς χώρους, μέσω βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,
- εξασκούνται στην αναγνώριση φθορών και επεμβάσεων συντήρησης και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,
- ερευνούν διαδικασίες διαχείρισης και φροντίδας της πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσα από εκπαιδευτικές επισκέψεις,
- εκτελούν βιωματικά σενάρια εμπλοκής του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» στη διαχείριση περιστατικών ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την ευθύνη που φέρει ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» αναφορικά με την προστασία των επισκεπτών/τριών και των λοιπών παραβρισκομένων, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τον επαγγελματικό τους ρόλο αναφορικά με τη συντήρηση και διαχείριση της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.4. ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα έχει σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις ποικίλες καλλιτεχνικές εκφάνσεις της τέχνης κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική του 20ού αιώνα, φτάνοντας έως και τη σύγχρονη εποχή των αρχών του 21ου αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά στοιχεία και στις ιδιαιτερότητες των καλλιτεχνικών ρευμάτων που αναπτύχθηκαν στη διάρκεια του 20ού αιώνα, καθώς και αυτών που διαμορφώνονται σήμερα (Ζιρώ κ.ά., 2009). Ειδικότερα, η μαθησιακή ενότητα ξεκινά κάνοντας λόγο για την τέχνη κατά το πέρασμα από τον 19ο στον 20ό αιώνα και, εν συνεχεία, παρουσιάζονται συνοπτικά οι καλλιτεχνικές δημιουργίες στις διαδοχικές δεκαετίες του 20ού αιώνα (εξπρεσιονισμός, κυβισμός, ντανταϊσμός, σουρεαλισμός, η Σχολή του Μπαουχάουζ κ.ά.), φτάνοντας έως και τον μετα-μοντερνισμό. Ειδική μνεία γίνεται

στη νεοελληνική τέχνη, όπως της γενιάς του '30 και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με παρουσίαση των βασικών εκπροσώπων στις ποικίλες εκφάνσεις του πολιτισμού – λογοτεχνία, ποίηση, θέατρο, ζωγραφική, γλυπτική κ.ά. (Ζιρώ κ.ά., 2009).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν χαρακτηριστικά στοιχεία των εκφάνσεων της τέχνης κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική του 20ού αιώνα, έως και τη σύγχρονη εποχή των αρχών του 21ου αιώνα,
- προσδιορίζουν τα στοιχεία εκείνα της τέχνης του 20ού και 21ου αιώνα που διαμόρφωσαν τον ελληνικό πολιτισμό,
- αναγνωρίζουν διαφορετικά είδη τέχνης του 20ού και 21ου αιώνα,
- ονομάζουν τις ιδιαιτερότητες της τέχνης κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική του 20ού αιώνα, έως και τη σύγχρονη εποχή των αρχών του 21ου αιώνα,
- εξετάζουν, συνοπτικά, καλλιτεχνικές δημιουργίες της τέχνης κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική του 20ού αιώνα, έως και τη σύγχρονη εποχή των αρχών του 21ου αιώνα,
- εξασκούνται στην ανάγνωση βασικών στοιχείων και ιδιαιτεροτήτων της τέχνης κυρίως στην Ευρώπη και την Αμερική του 20ού αιώνα, έως και τη σύγχρονη εποχή των αρχών του 21ου αιώνα,
- διακρίνουν διαφορετικούς/ές καλλιτέχνες/ιδες του 20ού και του 21ου αιώνα,
- ταξινομούν διαφορετικά είδη και εκφάνσεις της τέχνης του 20ού και του 21ου αιώνα (ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική, διακοσμητικές τέχνες, καλλιτεχνικές δράσεις κ.ά.),
- κατηγοριοποιούν καλλιτεχνικές δημιουργίες του 20ού και του 21ου αιώνα με βάση χαρακτηριστικά στοιχεία, ιδιαιτερότητες, διαφορές κ.ά. των έργων,
- διακρίνουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες κατά το πέρασμα από τον 19ο στον 20ό αιώνα,
- αναλύουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες στις διαδοχικές δεκαετίες του 20ού αιώνα φτάνοντας έως τις αρχές του 21ου αιώνα,
- προσδιορίζουν στις αξίες διαφορετικών καλλιτεχνικών επιτευγμάτων του 20ού και 21ου αιώνα,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την τέχνη του 20ού και 21ου αιώνα,
- υιοθετούν θετική στάση απέναντί στην τέχνη και στον πολιτισμό του 20ού και 21ου αιώνα, και
- συνθέτουν το πολιτιστικό πλαίσιο και την ιστορική συνέχεια του τόπου τους από τον 20ό αιώνα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.B. ΑΓΓΛΙΚΗ/ΓΑΛΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός αυτής της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να έρθουν σε επαφή με την ορολογία της αγγλικής ή της γαλλικής γλώσσας και να μελετήσουν έννοιες αναφορικά με την ασφάλεια των μουσειακών χώρων. Την ορολογία αυτή οι «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» πρέπει να τη γνωρίζουν ώστε να επιτυγχάνουν καλή επικοινωνία με τους/τις επισκέπτες/τριες των μουσειακών χώρων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της παρούσας μαθησιακής ενότητας, γίνεται ανάλυση ορολογίας σχετικής με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής, την ασφάλεια χώρων, τη διαχείριση φυσικών καταστροφών, αλλά και με το ποινικό δίκαιο. Επιπλέον, στο πλαίσιο της μαθησιακής ενότητας αναλύονται βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν ορολογία της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας που είναι χρήσιμη ως προς την ασφάλεια των μουσειακών χώρων,
- ονοματίζουν βασικά στοιχεία της γραμματικής της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας, σε συνάρτηση με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και την ασφάλεια των χώρων,
- απαριθμούν βασικά στοιχεία του συντακτικού της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας σε συνάρτηση με την ασφάλεια των μουσείων,
- συσχετίζουν ελληνικές λέξεις χρήσιμες στους τομείς της ασφάλειας μουσειακών χώρων με την αντίστοιχη αγγλική ή γαλλική ορολογία,
- συνθέτουν προτάσεις σχετικές με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και την ασφάλεια των χώρων,
- διαλέγουν τη χρήση σωστών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων στο πλαίσιο της σύνταξης προτάσεων για την ασφάλεια,
- εξετάζουν κείμενα που σχετίζονται με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής, την ασφάλεια χώρων, τη διαχείριση φυσικών καταστροφών, αλλά και το ποινικό δίκαιο,
- αναπτύσσουν το λεξιλόγιό τους στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα αναφορικά με τη διαχείριση φυσικών καταστροφών αλλά και με το ποινικό δίκαιο,
- διακρίνουν λέξεις της αγγλικής ή γαλλικής γλώσσας αναφορικά με την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την αρμόζουσα (φιλικά-επαγγελματική) επικοινωνία με επισκέπτες/τριες από χώρες του εξωτερικού, στο πλαίσιο της ασφάλειας των μουσειακών χώρων, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς ξενόγλωσσα κείμενα αναφορικά με τη φύλαξη και ασφάλεια (π.χ. σύντομα κείμενα σε ετικέτες συστημάτων ασφαλείας, εγχειρίδια μηχανικών ή/και ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας κ.ά.).

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Γ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να εμβαθύνουν στην αυτοπροστασία και την αυτοάμυνα, ώστε να μπορούν να προστατεύσουν τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα τόσο των ιδίων όσο και τρίτων ατόμων. Ειδικότερα, η ενότητα κάνει εκτενή αναφορά σε πρακτικούς κανόνες αυτοπροστασίας, κανόνες αυτοάμυνας απέναντι σε επιτιθέμενο/η, καθώς και σε αρχές ασφάλειας για τον/την αμυνόμενο/η. Επίσης, εξετάζονται τα ποινικά όρια σε σχέση με την εφαρμογή της αυτοάμυνας στη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» (Καφενταράκης, 2020). Επιπλέον, κωδικοποιούνται οι κατηγορίες ατόμων (μεθυσμένοι/ες, ψυχικά ασθενείς, ναρκομανείς κ.ά.) που πιθανόν έρθουν σε επαφή με τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» και εξετάζεται ο ενδεχόμενος τρόπος διαχείρισής τους. Γίνεται παράθεση και εφαρμογή της κλίμακας μέσων άσκησης ελέγχου στο πλαίσιο του ελέγχου, της «τεχνικής της ορθής γωνίας», των τεχνικών αποτελεσματικής αντιμετώπισης ενδεχόμενης επίθεσης με μαχαίρι κ.ά. Επίσης, στο πλαίσιο της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες βελτιώνουν, μέσω της άσκησης, τη φυσική τους κατάσταση, ενώ παράλληλα μαθαίνουν απαραίτητα στοιχεία για την επιτυχή προστασία της σωματικής τους ακεραιότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές αρχές αυτοπροστασίας και αυτοάμυνας,
- ονομάζουν πρακτικούς κανόνες αυτοπροστασίας και κανόνες αυτοάμυνας απέναντι σε επιτιθέμενο/η,
- αναγνωρίζουν μεθόδους αυτοάμυνας και αυτοπροστασίας,
- παραθέτουν αρχές ασφάλειας για τον/την αμυνόμενο/η,
- ελέγχουν τα ποινικά όρια σε σχέση με την εφαρμογή της αυτοάμυνας στη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- κωδικοποιούν τα άτομα που πιθανόν έρθουν σε επαφή με τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- εξετάζουν τρόπους διαχείρισης διαφόρων κατηγοριών ατόμων,
- χρησιμοποιούν την κλίμακα μέσων άσκησης ελέγχου στο πλαίσιο του ελέγχου,
- εξασκούνται σε βασικές αρχές εκτέλεσης τεχνικών αυτοάμυνας,
- επιδεικνύουν την «τεχνική της ορθής γωνίας», τεχνικές αποτελεσματικής αντιμετώπισης ενδεχόμενης επίθεσης με μαχαίρι και άλλες τεχνικές αυτοάμυνας,
- εφαρμόζουν σειρά τεχνικών από όρθια θέση και από εδάφους,
- εξασκούνται στην απόκριση ή/και στον απεγκλωβισμό από επιθέσεις αντιπάλων,

- αισθητοποιούνται ως προς την προστασία της ζωής και τη διασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας τόσο των ιδίων όσο και τρίτων ατόμων, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την εφαρμογή με μέτρο κατάλληλων λαβών και χτυπημάτων όταν αυτό απαιτείται στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.4.Δ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα έχει ως σκοπό να εμβαθύνει στη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών με ανθρωπογενή αίτια που ενδέχεται να πλήξουν μουσειακούς χώρους. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται οι βασικές ενέργειες ανταπόκρισης από τους/τις «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» στη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους. Γίνεται αναφορά στη γενική ανταπόκριση σε χημικά – βιολογικά – ραδιολογικά – πυρηνικά – εκρηκτικά (ΧΒΡΠΕ) περιστατικά και παράγοντες. Επίσης, αναλύονται οι αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί (ΑΕΜ), οι εμπρηστικοί μηχανισμοί και οι βόμβες μολότοφ. Τέλος, συνοπτικά παρουσιάζονται τα τεχνολογικά ατυχήματα, οι τεχνολογικές καταστροφές και οι αστικές πυρκαγιές (Ελληνικό Τμήμα ICOM, 2014· ΥΠΠΟΑ, 2017). Σε καθεμία από τις παραπάνω περιπτώσεις ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών, δίνεται έμφαση στα στάδια του κύκλου διαχείρισής τους, στα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, καθώς και στις ενέργειες ανταπόκρισης του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» αναφορικά με την προστασία πρωτίστως του αγαθού της ζωής αλλά και των πολιτιστικών αγαθών. Τέλος, παρατίθεται η σχετική με τα ανωτέρω θέματα νομοθεσία για την αντιμετώπιση καταστροφών με έμφαση στον Ν. 4662/2020 και στην ΥΑ 1299/2003.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν στοιχεία για τη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών με ανθρωπογενή αίτια,
- παραθέτουν βασικές ενέργειες ανταπόκρισης σε ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές, στη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους,
- περιγράφουν χημικά – βιολογικά – ραδιολογικά – πυρηνικά – εκρηκτικά (ΧΒΡΠΕ) περιστατικά και παράγοντες,
- παρουσιάζουν τα τεχνολογικά ατυχήματα, τις τεχνολογικές καταστροφές και τις αστικές πυρκαγιές,
- εξετάζουν τα στάδια του κύκλου διαχείρισης ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών,

- εξασκούνται στην άμεση ενημέρωση των ιεραρχικά προϊσταμένων και των αρμοδίων δημόσιων αρχών για κάθε κρίση και καταστροφή,
- αναλύουν τις ενέργειες ανταπόκρισης του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε περιπτώσεις ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών,
- προσδιορίζουν θέματα διαχείρισης ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών από τους/τις «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- διαχειρίζονται ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές σύμφωνα με το ισχύον σχέδιο έκτακτης ανάγκης,
- χρησιμοποιούν το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για τη διαχείριση ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τις ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές σε μουσειακούς χώρους, και
- υιοθετούν στάση ευθύνης ως προς τη μεθοδευμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση σε ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές σε μουσειακούς χώρους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.4.Ε. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η παρούσα μαθησιακή ενότητα εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε μέρος των διαδικασιών που υλοποιούνται στο πλαίσιο της διαχείρισης συλλογών και μελετά τις αρχές που διέπουν την εκτέλεση των εν λόγω διαδικασιών. Ειδικότερα, η ενότητα πραγματεύεται την αποθήκευση και μετακίνηση (συμπεριλαμβανομένων του χειρισμού και της μεταφοράς) αντικειμένων και συλλογών. Η αποθήκευση εξετάζει βασικές αρχές, αποθηκευτικούς χώρους και συστήματα, κατάλληλα και ακατάλληλα υλικά για τα αντικείμενα και τον άνθρωπο. Για τη μετακίνηση αναλύονται θέματα μετακίνησης-χειρισμού αντικειμένων εντός του μουσείου, μεταφοράς αντικειμένων εκτός του μουσείου, προγραμματισμού και εκτίμησης του κινδύνου της μετακίνησης, διαδικασίες και εξοπλισμός μετακίνησης και μεταφοράς, και συσκευασίας για μεταφορά, καθώς και τεκμηρίωση των διαδικασιών (Μπούνια, 2009). Τέλος, η ενότητα αναφέρεται στον ρόλο του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» στις ανωτέρω διαδικασίες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες, αρχές και διαδικασίες που διέπουν τη διαχείριση των μουσειακών συλλογών ως προς την αποθήκευση και μετακίνηση (χειρισμός, μεταφορά),

- παραθέτουν τη μεθοδολογία αποθήκευσης μουσειακών αντικειμένων,
- αναγνωρίζουν κατάλληλες και ακατάλληλες μεθόδους μετακίνησης των μουσειακών αντικειμένων και έργων τέχνης,
- εξετάζουν, συνοπτικά, τις βασικές αρχές αποθήκευσης, μετακίνησης, συσκευασίας και προστασίας των μουσειακών αντικειμένων,
- ταξινομούν τους αποθηκευτικούς χώρους και τα συστήματα αποθήκευσης,
- διακρίνουν κατάλληλα και ακατάλληλα υλικά αποθήκευσης, μετακίνησης και συσκευασίας μουσειακών αντικειμένων,
- ερευνούν θέματα για τη μετακίνηση-χειρισμό αντικειμένων εντός και εκτός του μουσείου, όπως είναι η τεκμηρίωση των διαδικασιών, η συσκευασία για μεταφορά, ο απαραίτητος εξοπλισμός κ.ά.,
- εκτιμούν βασικούς κινδύνους από τη μετακίνηση ευαίσθητων μουσειακών αντικειμένων και έργων τέχνης,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τις αξίες της αποθήκευσης, μετακίνησης, συσκευασίας και προστασίας των μουσειακών αντικειμένων,
- υποστηρίζουν διαδικασίες διαχείρισης συλλογών, όπως είναι η αποθήκευση και η μετακίνηση, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς τον επαγγελματικό τους ρόλο σε διαδικασίες της διαχείρισης συλλογών, όπως είναι η μετακίνηση η μεταφορά.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.ΣΤ. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν βασικές-εισαγωγικές γνώσεις αναφορικά με τον χειρισμό τεχνολογικού εξοπλισμού από τους/τις «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ασφάλεια στους μουσειακούς χώρους. Συγκεκριμένα, στην ενότητα παρουσιάζονται διαφορετικά είδη τεχνολογικού εξοπλισμού, όπως το ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου πρόσβασης, το ηλεκτρονικό σύστημα ταυτοπροσωπίας ατόμου, το ηλεκτρονικό σύστημα συναγεμμού, το σύστημα κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το σύστημα ελέγχου οχημάτων, το σύστημα ελέγχου αποσκευών, δεμάτων και αλληλογραφίας (ακτινοσκοπικός εξοπλισμός), οι πύλες ανίχνευσης μεταλλικών αντικειμένων, οι φορητοί ανιχνευτές μετάλλων, οι κάρτες εισόδου (ηλεκτρονικές, μαγνητικές), τα μηχανικά μέσα ελέγχου πρόσβασης κ.ά. Αναφορικά με τα διαφορετικά είδη τεχνολογικού εξοπλισμού εξετάζονται οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία τους και τα οφέλη της χρήσης τους. Έμφαση δίνεται στον τρόπο χειρισμού τους από τους/τις «Φύλακες Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων». Επίσης, στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με τα Κέντρα Λήψης Σημάτων (ΚΛΣ), τις σύγχρονες λειτουργίες που προσφέρουν και τις διαδικασίες χειρισμού και ανταπόκρισης σε σήματα συναγεμμών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- παραθέτουν βασικά χαρακτηριστικά του τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας σε μουσειακούς χώρους,
- προσδιορίζουν τις βασικές αρχές χειρισμού του τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας,
- ονομάζουν διαφορετικά είδη τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας στον χώρο των μουσείων,
- ερευνούν θέματα αναφορικά με τις αρχές που διέπουν τη λειτουργία τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας,
- ταξινομούν τα είδη του τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας αναφορικά με τη μέθοδο χειρισμού τους,
- εξασκούνται στον αποτελεσματικό χειρισμό σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας,
- αναλύουν τα οφέλη της χρήσης των διαφορετικών ειδών τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας,
- διακρίνουν χαρακτηριστικά στοιχεία διαφορετικών ειδών τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας,
- ερευνούν θέματα ελέγχου πρόσβασης με χρήση καρτών εισόδου, μηχανικών μέσων κ.ά.,
- εξετάζουν, συνοπτικά, τα Κέντρα Λήψης Σημάτων (ΚΛΣ), καθώς και τις σύγχρονες λειτουργίες τους,
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την παροχή ασφάλειας σε μουσειακούς χώρους μέσω του τεχνολογικού εξοπλισμού, και
- υποστηρίζουν τη χρήση τεχνολογικού εξοπλισμού ασφαλείας στον χώρο των μουσείων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3)

2.4.2. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα έχει ως σκοπό να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες, αρχές και τεχνικές της επικοινωνίας, ώστε να επικοινωνούν ικανοποιητικά τόσο με τους/τις επισκέπτες/τριες των μουσείων όσο και με τους/τις διάφορους/ες επαγγελματίες στο μουσείο. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες μαθαίνουν να διαχειρίζονται περιπτώσεις συγκρούσεων. Αρχικά, η ενότητα εξετάζει βασικές έννοιες, τεχνικές και μεθόδους επικοινωνίας που αποδεικνύονται χρήσιμες για την επικοινωνία του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» με τους/τις επισκέπτες/τριες, τη λήψη αποφάσεων και την αντιμετώπιση εμποδίων στην επικοινωνία. Στη συνέχεια, η ενότητα παρουσιάζει την «πολιτιστική επικοινωνία» και αναλύονται μέθοδοι και στρατηγικές που υιοθετούν πολιτιστικοί οργανισμοί για να μεταδώσουν τα επιδιωκόμενα μηνύματά τους (Μπαντιμαρούδης, 2011). Ακόμα, γίνεται αναφορά στην επικοινωνία στο πλαίσιο του εργασιακού περιβάλλοντος, μελετώντας τη

διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την επικοινωνία με τους/τις διάφορους/ες επαγγελματίες εντός του μουσείου. Τέλος, η ενότητα αναλύει τα εμπόδια στην αποτελεσματική αντιμετώπιση συγκρουσιακών καταστάσεων, κάνοντας αναφορά σε διαδικασίες ελέγχου ύποπτων ατόμων και στην κλιμάκωση του διαλόγου.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναφέρουν βασικές έννοιες, αρχές και τεχνικές της επικοινωνίας,
- παραθέτουν χρήσιμες επικοινωνιακές τεχνικές και μεθόδους για τον/τη «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων»,
- προσδιορίζουν την έννοια της «πολιτιστικής επικοινωνίας»,
- περιγράφουν στοιχεία της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και της επικοινωνίας με τους/τις διάφορους/ες επαγγελματίες στο μουσείο,
- εξασκούνται στην ικανοποιητική επικοινωνία τόσο με τους/τις επισκέπτες/τριες του μουσείου όσο και με τους/τις διάφορους/ες επαγγελματίες στο μουσείο,
- αναλύουν μεθόδους και στρατηγικές των πολιτιστικών οργανισμών για τη μετάδοση των επιδιωκόμενων μηνυμάτων τους,
- εξετάζουν τη μεθοδολογία λήψης αποφάσεων σε επίπεδο επικοινωνίας,
- συνθέτουν το πλαίσιο επικοινωνίας στο εργασιακό περιβάλλον,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία της «πολιτιστικής επικοινωνίας»,
- διακρίνουν τα εμπόδια στην αποτελεσματική αντιμετώπιση συγκρουσιακών καταστάσεων,
- υπολογίζουν την αποτελεσματική μεθοδολογία διαχείρισης περιπτώσεων συγκρούσεων,
- ευαισθητοποιούνται ως προς τη σωστή διαχείριση περιπτώσεων συγκρούσεων,
- υιοθετούν επικοινωνιακή συμπεριφορά ως προς τους/τις επισκέπτες/τριες του μουσείου, και
- αποδέχονται την εφαρμογή μίας ορθής επαγγελματικής στάσης και συμπεριφοράς ως προς τους/τις διάφορους/ες επαγγελματίες στο μουσείο.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Η. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να μελετήσει πρακτικά ζητήματα της ειδικότητας, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να εγκλιματιστούν στον μελλοντικό εργασιακό τους χώρο και στο αντικείμενο εργασίας τους. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται σύγχρονες βιωματικές τεχνικές –κυρίως πρακτικές μέθοδοι–

εκπαίδευσης ενηλίκων ώστε να αναπτυχθούν ζητήματα ιστορίας τέχνης, ασφάλειας, τεχνολογικού εξοπλισμού, ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών, αυτοπροστασίας, επικοινωνίας και διαχείρισης συγκρούσεων, καθώς και διαχείρισης συλλογών. Κυρίως μέσω της τεχνικής της εκπαιδευτικής επίσκεψης σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, δημόσιες αρχές κ.ά., οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με καλλιτεχνικές δημιουργίες του 20ού και 21ου αιώνα, εξετάζονται ζητήματα διαχείρισης κινδύνων σε μουσειακούς χώρους, ζητήματα χειρισμού του τεχνολογικού εξοπλισμού αλλά και ζητήματα ανταπόκρισης του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» σε ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές. Επιπλέον, κυρίως στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, αλλά και μέσω συνεντεύξεων από ειδικούς/ές ή/και επαγγελματίες αναπτύσσονται εν συντομία πρακτικά ζητήματα επικοινωνίας του/της «Φύλακα Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» με τους/τις επισκέπτες/τριες και λήψης αποφάσεων. Τέλος, η ενότητα περιλαμβάνει εκπαιδευτικές επισκέψεις στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι/ες ενημερώνονται για συστήματα και τεχνικές αποθήκευσης, μετακίνησης, χειρισμού και μεταφοράς αντικειμένων και συλλογών.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν ζητήματα διαχείρισης κινδύνων και ανταπόκρισης σε ανθρωπογενείς κρίσεις και καταστροφές, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- ανακαλούν στη μνήμη τους σημαντικά έργα τέχνης του 20ού και 21ου αιώνα, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,
- περιγράφουν καταστάσεις διαχείρισης ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών σε ανοιχτούς, υπαίθριους μουσειακούς χώρους ή/και αρχαιολογικούς χώρους,
- αναγνωρίζουν τεχνικές και μεθόδους αυτοπροστασίας και αυτοάμυνας, εφαρμόζοντας βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων,
- συνθέτουν μία ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με την παροχή ασφάλειας στους/στις επισκέπτες/τριες των μουσειακών χώρων, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών επισκέψεων,
- εξασκούνται στη μεθοδολογία επιτήρησης των εξωτερικών περιμέτρων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο βιωματικών τεχνικών εκπαίδευσης,
- εκτελούν βιωματικά σενάρια διαχείρισης περιστατικών ασφάλειας και ατυχημάτων σε ανοιχτούς αρχαιολογικούς χώρους,
- εξασκούνται σε θέματα χρήσης των σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας, μέσα από εκπαιδευτικές επισκέψεις,
- ερευνούν θέματα αυτοπροστασίας και αυτοάμυνας σε ανοιχτούς, υπαίθριους μουσειακούς χώρους ή/και αρχαιολογικούς χώρους,
- προσδιορίζουν βασικά στοιχεία για τη μετακίνηση, μεταφορά, συσκευασία ή αποθήκευση μουσειακών αντικειμένων, μέσα από βιωματικές τεχνικές εκπαίδευσης,

- κατατάσσουν στη σωστή χρονολογική σειρά διαφορετικές μορφές της τέχνης του 20ού και 21ου αιώνα,
- ευαισθητοποιούνται ως προς την ευθύνη που φέρει ο/η «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» αναφορικά με τη διαχείριση σε περιστατικά ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών, και
- υιοθετούν θετική στάση ως προς την προστασία και διαχείριση των μουσειακών συλλογών και μνημείων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1. Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Πίνακας κιμωλίας ή πίνακας μαρκαδόρου ή χαρτοπίνακας (flipchart)
- Κιμωλίες (στην περίπτωση που στην αίθουσα υπάρχει πίνακας κιμωλίας)
- Μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων (στην περίπτωση που στην αίθουσα υπάρχει πίνακας μαρκαδόρου)
- Χαρτί – μπλοκ flipchart (στην περίπτωση που στην αίθουσα υπάρχει χαρτοπίνακας)
- Σπόγγος για πίνακα κιμωλίας ή σπόγγος για πίνακα μαρκαδόρου
- Ηλεκτρονικός υπολογιστής, κατά προτίμηση φορητός υπολογιστής (laptop/notebook), που να περιλαμβάνει στοιχειώδη λογισμικά προγράμματα (π.χ. PowerPoint/παρουσίαση, pdf) και εξοπλισμό (π.χ. ποντίκι υπολογιστή)
- Βιντεοπροβολέας (projector), με κατάλληλη καλωδίωση για να συνδέεται στον ηλεκτρονικό υπολογιστή
- Οθόνη προβολής για τον βιντεοπροβολέα (projector), εφόσον αυτός δεν είναι διαδραστικός
- Ζευγάρι εξωτερικών ηχείων υπολογιστή
- Σύνδεση στο διαδίκτυο (Wi-Fi).

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Σύνταγμα της Ελλάδας
- Αρχαιολογική νομοθεσία: Νόμος υπ' αρ.: 4858/2021 (ΦΕΚ 220/Α'/19.11.2021) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς»
- Ποινικός Κώδικας
- Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
- Σχέδια έκτακτης ανάγκης
- Κατόψεις εγκαταστάσεων
- Σχεδιαγράμματα διαφυγής
- Wireless presenter
- Διαδραστικός βιντεοπροβολέας (projector)
- Έξυπνη τηλεόραση (Smart Television)
- Υλικά για την αποθήκευση, συσκευασία και μετακίνηση μουσειακών αντικειμένων, όπως αφρός πολυαιθυλενίου, acid free paper, hollytex, melinex, tyvek, pel soft υλικό, χαρτόνια, χαρτοκιβώτια κ.ά.

1.2. Εργαστήρια

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Για το εργαστήριο της μαθησιακής ενότητας «Παροχή Πρώτων Βοηθειών»:

- Πλήρες σετ πρώτων βοηθειών (γάντια απλά και αποστειρωμένα μίας χρήσης, ψαλίδι, νυστέρι και λάμες νυστεριού, λαβίδα Magill, λαβίδα γλώσσας, ελαστικοί επίδεσμοι, γάζες απλές και αποστειρωμένες, αυτοκόλλητες γάζες σε διάφορα μεγέθη, γάζες και τζελ εγκαυμάτων, κολλητική ταινία, αυτοκόλλητα ράμματα, βαμβάκι, λευκοπλάστ, σύριγγες μίας χρήσης, φλεβοκαθετήρες, λάστιχο περιίδεσης, θερμομέτρο, πιεσόμετρο, ακουστικά, αντισηπτικό υγρό, betadine, οινόπνευμα, οξυζενέ, κουτάλι ή κύπελλο για φάρμακα, παυσίπονα, αντιπυρετικά, αντισταμινικά χάπια, αντισταμινική αλοιφή, αντιβιοτική αλοιφή, χάπια για τη διάρροια, κορτιζόνη ή αδρεναλίνη, φάρμακα που δεν χρειάζονται ψυγείο, αντιόξινα για το στομάχι, ψυκτικό spray, σακούλες πλαστικές σε διάφορα μεγέθη, ισοθερμική κουβέρτα, οδηγίες πρώτων βοηθειών), και
- Εκπαιδευτικό Πρόπλασμα ΚΑΡΠΑ (CPR) ενήλικα, παιδιού και βρέφους.

Για τα εργαστήρια των μαθησιακών ενοτήτων «Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών» και «Διαχείριση Ανθρωπογενών Κρίσεων και Καταστροφών»:

- φορητοί πυροσβεστήρες όλων των τύπων (νερού, αφρού, ξηράς σκόνης, διοξειδίου του άνθρακα, υγρών χημικών),
- αντιπυρική κουβέρτα, και
- πυράντοχα γάντια.

Για το εργαστήριο της μαθησιακής ενότητας «Βασικές Αρχές Αυτοπροστασίας και Αυτοάμυνα»:

- στρώματα γυμναστικής, και
- σετ προστατευτικών για γόνατα και αγκώνες.

Πέρα των ανωτέρω, ο αναγκαίος εξοπλισμός και τα μέσα διδασκαλίας της θεωρητικής κατάρτισης είναι απαραίτητα και για τα εργαστήρια, όπως λεπτομερώς περιγράφονται στο αντίστοιχο σημείο του παρόντος Οδηγού Κατάρτισης.

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Για το εργαστήριο της μαθησιακής ενότητας «Παροχή Πρώτων Βοηθειών»:

- Εκπαιδευτικός απινιδωτής
- ΚΙΤ αντιμετώπισης δαγκώματος φιδιού
- Γιλέκο αντιμετώπισης πνιγμού από κατάποση αντικειμένου
- Περιλαίμια κολάρα, μαλακά και σκληρά διαφόρων μεγεθών
- Μάσκες τεχνητής αναπνοής μίας χρήσης σε ατομικά φακελάκια
- Εκπαιδευτικοί αντάπτορες μάσκας τεχνητής αναπνοής
- Ανεπίστροφη βαλβίδα σακούλας πνευμόνων
- Ασκός αναζωογόνησης Ambu
- Ανταλλακτικές σακούλες πνευμόνων προπλάσματος

- Στρώματα, όπως αφρολέξ πολύσπαστα, στρώματα γυμναστικής, στρώματα ανατομικά ασκήσεων κ.ά.
- Κουβέρτα εγκαυμάτων
- Στοματικοί και ρινικοί αεραγωγοί
- Μάσκες: νεφελοποιητής οξυγόνου, φιλί ζωής
- Μάσκες με φίλτρα ενεργού άνθρακα.

Για το εργαστήριο της μαθησιακής ενότητας «Χειρισμός Τεχνολογικού Εξοπλισμού» (Καλοφωλιά κ.ά., 2017):

- Φορητός πίνακας ασφαλείας
- Τερματικά συστήματα όπως ανιχνευτές κίνησης, μαγνητικές επαφές κ.ά.

Πέρα των ανωτέρω, ο επιθυμητός εξοπλισμός και τα μέσα διδασκαλίας της θεωρητικής κατάρτισης είναι επιθυμητά και για τα εργαστήρια, όπως λεπτομερώς περιγράφεται στο αντίστοιχο σημείο του παρόντος Οδηγού Κατάρτισης.

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/Η εκπαιδευτής/τρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων υποστηρίζουν ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών όπως ο καταγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές

αντλούν τα θέματά τους μέσα από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα, προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας, δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων («project»), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους/ες επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Το σύνολο των παραπάνω δραστηριοτήτων μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στο πλαίσιο της αίθουσας διδασκαλίας και των εργαστηριακών χώρων στο ΙΕΚ όσο και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και στο επάγγελμα αλλά και ευρύτερα όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ'/3-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318/Β'/2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 3938/Β'/26-8-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.

- Το ΦΕΚ 4146/Β'/9-9-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

3.1. Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Για να επιτευχθεί ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εκπαίδευσης απαιτείται η ενεργός συμμετοχή όλων των ατόμων που βρίσκονται στην εκπαιδευτική μονάδα. Από την πλευρά τους οι εκπαιδευόμενοι/ες οφείλουν να λαμβάνουν μέριμνα για την πρόληψη τραυματισμών προς τον εαυτό τους ή/και προς τους/τις άλλους/ες. Βασικοί κανόνες που απαιτείται να τηρούνται από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο πλαίσιο των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθησιακών ενοτήτων είναι:

- η καλή ατομική υγιεινή,
- η διαμόρφωση και διατήρηση καθαρού, υγιούς και ασφαλούς εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, και
- η ενημέρωση των υπευθύνων της εκπαιδευτικής μονάδας για θέματα που, κατά τη γνώμη τους, θα μπορούσαν να προκαλέσουν κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εκπαιδευομένων τους.

Επίσης, για να διαμορφωθεί ένα ασφαλές περιβάλλον εκπαίδευσης, οι εκπαιδευόμενοι/ες οφείλουν να γνωρίζουν:

- τις εξόδους κινδύνου της εκπαιδευτικής μονάδας,
- τη διαδικασία εκκένωσης της εκπαιδευτικής μονάδας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (σεισμός, πλημμύρα κ.ά.),
- τους βασικούς τηλεφωνικούς αριθμούς έκτακτης ανάγκης για κλήση βοήθειας,
- τη χρήση του βασικού εξοπλισμού ασφαλείας που διατίθεται στην εκπαιδευτική μονάδα (όπως κυτίο πρώτων βοηθειών, φορητοί πυροσβεστήρες κ.ά.), και
- την απαγόρευση της χρήσης ανελκυστήρα σε περίπτωση σεισμού ή πυρκαγιάς.

3.2. Μέσα ατομικής προστασίας

Στην εκπαιδευτική μονάδα συνίσταται να υπάρχει ώστε να χρησιμοποιείται από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, στο πλαίσιο διαφόρων μαθησιακών ενοτήτων, σετ προστασίας για γόνατα και αγκώνες.

Στις εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους οι εκπαιδευόμενοι/ες καλό είναι να χρησιμοποιούν υποδήματα κλειστά, κατάλληλα για περπάτημα και ορθοστασία, με αντιολισθητική εξωτερική σόλα. Να μη χρησιμοποιούνται υποδήματα με τακούνι (π.χ. γυναικεία υποδήματα), καθώς αυτά είναι αφενός επικίνδυνα για την πρόσκληση ατυχημάτων (στραμπουλήγματα, πτώσεις) και αφετέρου για την πρόκληση φθοράς σε αρχαιότητες.

Πριν των χειμερινών μηνών, στη διάρκεια των εκπαιδευτικών επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους ή άλλους εξωτερικούς χώρους, οι εκπαιδευόμενοι/ες

καλό είναι να χρησιμοποιούν καπέλο για την προστασία από τον ήλιο καθώς και αντηλιακό.

Επιπλέον, στη διάρκεια των εκπαιδευτικών επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους ή άλλους εξωτερικούς χώρους, οι εκπαιδευόμενοι/ες καλό είναι να έχουν μαζί τους ένα μπουκάλι με νερό (κυρίως στη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου) και σκευάσματα για την προστασία από τσιμπήματα εντόμων (π.χ. για κουνούπια, μέλισσες κ.ά.).

***Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ***

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία – μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια, αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για τον θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία,⁴ και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του τετάρτου (4ου) εξαμήνου και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης

---

⁴ ΦΕΚ 3938/Β΄/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών

ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η του ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον/την εργοδότη/τρια, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας» ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α ο/η πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε, καθώς και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώριση ελέγχεται και υπογράφεται από τον/την εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας.

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1. Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το τέταρτο (4ο) εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.⁵ Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

➤ Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του/της ανειδίκευτου/ης εργάτη/τριας, ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του/της εργοδότη/τριας να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης/τρια) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
4. Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.
5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη/τριας, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.

---

⁵ ΦΕΚ 3938/Β'/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

➤ **Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων**

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του/της εργοδότη/τριας.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του/της εργοδότη/τριας.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του/της εργοδότη/τριας.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.
7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης συμπληρωμένου με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας, και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένου, υπογεγραμμένου και σφραγισμένου από τον εργοδότη/τρια-νόμιμο/η εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.
11. Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλο φορέα απασχόλησης (εργοδότη/τρια), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον/την εργοδότη/τρια τότε οφείλει ο/η τελευταίος/α να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3. Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία

υπεύθυνου/ης του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς **σε φορείς/επιχειρήσεις** τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, όπως:⁶

A. Στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού:

- σε μουσεία όλων των ειδών,
- σε αρχαιολογικούς χώρους,
- σε μονές και ιερούς ναούς,
- σε πινακοθήκες και γλυπτοθήκες,
- σε κάθε είδους πολιτιστικούς χώρους, εφόσον διαθέτουν και εκθεσιακούς χώρους (βιβλιοθήκες, χώρους μουσικών ακροάσεων και άλλων θεαμάτων, αστεροσκοπεία, πλανητάρια, ενυδρεία, νιναγία κτλ.), και
- σε χώρους που εντάσσονται στην έννοια «μουσείο», σύμφωνα με το καταστατικό του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM).

B. Στον ιδιωτικό τομέα:

- σε ιδιωτικά μουσεία ή πινακοθήκες, και
- σε συλλογές έργων τέχνης οργανισμών, τραπεζών, βιομηχανιών ή άλλων ιδιωτικών πολιτιστικών φορέων.

Και σε **θέσεις εργασίας** ως «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», όπως ενδεικτικά αναφέρονται ακολούθως:

- εκθεσιακοί χώροι,
- σημεία υποδοχής – εισόδου (όπου μπορεί να υπάρχουν και πωλητήρια και εκδοτήρια εισιτηρίων),
- σημεία πρόσβασης και ελέγχου πεζών και οχημάτων, και
- σημεία ελέγχου περιμέτρου (στατικά φυλάκια, περιπολίες κτλ.).

3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτική άσκηση

Οι εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με

---

⁶ Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης & Νέας Γενιάς. (2017). *Οδηγός Σπουδών της ειδικότητας: Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων*. <http://www.gsae.edu.gr/attachments/article/1427/%CE%A6%CE%A5%CE%9B%CE%91%CE%9A%CE%91%CE%A3%20%CE%9C%CE%9F%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A9%CE%9D%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%91%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D%20%CE%A7%CE%A9%CE%A1%CE%A9%CE%9D.pdf>

γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:⁷

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου/ης εκπαιδευτή/τριας για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.
- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους/στις πρακτικά ασκούμενους/ες.
- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας.
- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες.
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «Ε3.5. Αναγγελία έναρξης/μεταβολών πρακτικής άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου Υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο/η. Οι εργοδότες/τριες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο εργοδότη/τριας, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.
- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη/τρια εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων, όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
  - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν/καμία εργαζόμενο/η, μπορούν να δέχονται έναν/μία (1) πρακτικά ασκούμενο/η.
  - β) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα, για εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-5 άτομα το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες/τριες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.
  - γ) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζόμενους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17%

---

⁷ Σχετικά με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, βλ. ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα 40 άτομα σε κάθε περίπτωση.

δ) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν πάνω 250 εργαζόμενους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα 40 άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους.

- Σε περίπτωση που ο/η εργοδότης/τρια παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά.

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/Η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών/τριών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδεδετικό πρόσωπο του/της εργοδότη/τριας της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (ΙΕΚ) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά στην παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της *πρακτικής άσκησης* επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των σπουδαστών/τριών ΙΕΚ, με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και που δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Πίνακας 4: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
A. «Εξυπηρέτηση – πληροφόρηση επισκεπτών/τριών»	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή εξυπηρέτησης, ενημέρωσης, καθοδήγησης και πληροφόρησης στους/στις επισκέπτες/τριες για τα μνημεία, τις δράσεις, τις εκδηλώσεις, τις ώρες λειτουργίας, τις τιμές και το δικαίωμα ελεύθερης εισόδου. • Απασχόληση σε πωλητήρια και εκδοτήρια εισιτηρίων. • Παροχή πληροφοριών σε ξένους/ες επισκέπτες/τριες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακή ενδυμασία-στολή • Στιλό • Σημειωματάριο • Φακός • Φορητός ασύρματος • Σφυρίχτρα
B. «Μέριμνα για την πολιτιστική κληρονομιά»	<ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση βασικών γνώσεων για τις διαφορετικές μορφές και εκφάνσεις της τέχνης και εν γένει του πολιτισμού, από την αρχαιότητα έως σήμερα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακή ενδυμασία-στολή • Στιλό • Σημειωματάριο • Φακός

	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση των βασικών αρχών της μουσειολογίας που αφορούν την προστασία, την ερμηνεία και την επικοινωνία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. • Παράσταση σε διαδικασίες διαχείρισης και φροντίδας της πολιτιστικής κληρονομιάς. • Αναγνώριση των βασικών αρχών συντήρησης και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς. 	<ul style="list-style-type: none"> • Φορητός ασύρματος • Σφυρίχτρα
<p>Γ. «Ασφάλεια χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μέριμνα για την ασφάλεια των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, των επισκεπτών/τριών και των λοιπών παρευρισκομένων, καθώς και των αντικειμένων που εκτίθενται μέσα στους χώρους αυτούς. • Πραγματοποίηση σταθερών φυλάξεων και περιπολιών προς επιτήρηση των εξωτερικών περιμέτρων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς. • Παρακολούθηση των εισόδων και εξόδων για τυχόν παραβατικές ενέργειες. • Χειρισμός σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας και επιτήρησης χώρων. • Εφαρμογή των γενικών κανόνων επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακή ενδυμασία-στολή • Στιλό • Σημειωματάριο • Φακός • Φορητός ασύρματος • Σφυρίχτρα • Κυτίο πρώτων βοηθειών • Πυροσβεστήρες όλων των τύπων

<p>Δ. «Διαχείριση απειλών, κινδύνων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωση των ιεραρχικά προϊσταμένων τους και των αρμοδίων δημόσιων αρχών για κάθε απειλή, κίνδυνο και κατάσταση έκτακτης ανάγκης. • Αντιμέτωπιση εγκληματικών περιστατικών και συμβάντων. • Διαχείριση ανθρωπογενών κρίσεων και καταστροφών. • Διαχείριση φυσικών καταστροφών. • Προστασία της σκηνής του εγκλήματος. • Παροχή πρώτων βοηθειών σε τραυματίες και ασθενείς που βρίσκονται στον χώρο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακή ενδυμασία-στολή • Στιλό • Σημειωματάριο • Φακός • Φορητός ασύρματος • Σφυρίχτρα • Κυτίο πρώτων βοηθειών • Πυροσβεστήρες όλων των τύπων
<p>Ε. «Γνώσεις δικαίου και λοιπών επιστημών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της νομοθεσίας που συμβάλλει στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. • Υιοθέτηση των αρχών του ποινικού δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού. • Κατανόηση της σημασίας της ψυχολογίας στη συμπεριφορά των επισκεπτών/τριών, κατά την επικοινωνία μαζί τους. • Παρακολούθηση του/της αρχιφύλακα κατά την εποπτεία των φυλάκων μουσείων και αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται υπό τις εντολές του/της. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακή ενδυμασία-στολή • Στιλό • Σημειωματάριο • Φακός • Φορητός ασύρματος • Σφυρίχτρα

	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση επικοινωνιακών δεξιοτήτων στη διαχείριση περιστατικών συγκρούσεων.	
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Προσόντα εκπαιδευτών/τριών για την ειδικότητα: «ΦΥΛΑΚΑΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»
Τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα των εκπαιδευτών/τριών ανά μαθησιακή ενότητα είναι τα παρακάτω:
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιστορίας-Αρχαιολογίας ή Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης. Ελλείψει των ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6), Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών.
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας. Ελλείψει του ανωτέρω, πτυχίο Σχολής Αστυφυλάκων Ελληνικής Αστυνομίας.
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Μουσειολογίας, ή πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιστορίας-Αρχαιολογίας ή Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης ή Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών, με μεταπτυχιακό τίτλο στη Μουσειολογία.
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Μουσειολογίας, ή πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιστορίας-Αρχαιολογίας ή Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης ή Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών, με μεταπτυχιακό τίτλο στη Μουσειολογία.
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Νομικής. Ελλείψει του ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιατρικής Σχολής ή πτυχίο Δημόσιας Υγείας ή πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ψυχολογίας. Ελλείπει του ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Κοινωνιολογίας.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Νομικής ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Πυροσβεστικής Ακαδημίας ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας. Ελλείπει των ανωτέρω, πτυχίο Σχολής Πυροσβεστών Πυροσβεστικής Ακαδημίας ή πτυχίο Σχολής Αστυφυλάκων Ελληνικής Αστυνομίας.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιατρικής Σχολής. Ελλείπει του ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ/ΤΕΙ (Επίπεδο 6) Νοσηλευτικής.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΓΓΛΙΚΗ/ΓΑΛΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Αγγλικής/Γαλλικής Φιλολογίας.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ</p> <p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας κατά προτεραιότητα ή πτυχίο Σχολής Αστυφυλάκων Ελληνικής Αστυνομίας ή πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Σχολής ή Τμήματος Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού.</p>
<p>Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ</p>

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας. Ελλείψει του ανωτέρω, πτυχίο Σχολής Αστυφυλάκων Ελληνικής Αστυνομίας.

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Μουσειολογίας ή Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών, ή πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ/ΤΕΙ (Επίπεδο 6) Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης. Ελλείψει των ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6), Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΡΧΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ/ΤΕΙ (Επίπεδο 6) Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης. Ελλείψει του ανωτέρω, πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6), Μουσειολογίας ή Ιστορίας-Αρχαιολογίας ή Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών.

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας. Ελλείψει του ανωτέρω, πτυχίο Σχολής Αστυφυλάκων Ελληνικής Αστυνομίας.

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ/ΤΕΙ (Επίπεδο 6) Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας.

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ (Επίπεδο 6) Ιστορίας-Αρχαιολογίας ή Μουσειολογίας ή πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης ΑΕΙ/ΤΕΙ (Επίπεδο 6) Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης ή πτυχίο Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

Γέμτου, Ε. (2017). *Σημειώσεις για το μάθημα «Ιστορία Τέχνης και Πολιτισμού» Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ). Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ.*

ΕΚΑΒ. (2017). *Εκπαίδευση Ομάδων Πληθυσμού. Εγχειρίδιο Πρώτων Βοηθειών* (1η έκδ.). Υπουργείο Υγείας, Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ).
<https://www.ekab.gr/files/entypa/EKAB-protos-voithies.pdf>

Ελληνικό Τμήμα ICOM. (2014). *Εγχειρίδιο Φύλαξης Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων*. Ελληνικό Τμήμα Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων ICOM.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία. (2021). *Ασθένειες που συνδέονται με την εργασία*. Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από <https://osha.europa.eu/el/themes/work-related-diseases>

Ζιρώ, Ο., Μερτζάνη, Ε. & Πετρίδου, Β. (2009). *Ιστορία της Τέχνης. Γ' Τάξη Γενικού Λυκείου*. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ». Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4706/Istoria-tis-Technis_B-G-EPAL_html-apli/

Καλοφωλιά, Ε., Τζαμαλή, Κ., Μαγειράκης, Ι., Εταιρίδου, Κ., Παπανικολάου Μ., Παναγιωτακοπούλου, Ι.Σ., Σορβανή, Β. & Ακριτίδης, Χ. (2017). *Οδηγός Σπουδών. Ειδικότητα: Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων (Κωδικός: 28-00-11-1)* (1η έκδ.). Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς, Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Καρακώστας, Ι.Κ. (2000). *Περιβάλλον και Δίκαιο*. Εκδόσεις Σάκκουλα.

Καφενταράκης, Ι. (2020). *Ενημερωτικός Οδηγός Προγράμματος «SELF – DEFENSE INSTRUCTOR I»*. Ανακτήθηκε 13 Ιουλίου 2022 από https://learning.uth.gr/wp-content/uploads/2020/05/ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ-ΟΔΗΓΟΣ_Αυτοάμυνα_3.pdf

- ΚΕΜΕΑ. (2014). *Εγχειρίδιο Επαγγελματικής Κατάρτισης Προσωπικού Ιδιωτικής Ασφάλειας*. Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕΜΕΑ). Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από <https://iek-kardits.kar.sch.gr/openeclass/modules/document/file.php/162/Εγχειρίδιο%20ΚΕΜΕΑ-final.pdf>
- Λέκκας, Ε. & Ανδρεαδάκης, Ε. (2015). *Εισαγωγή στη θεωρία της διαχείρισης καταστροφών και κρίσεων* (ηλεκτρονικό βιβλίο). Αθήνα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων».
- Λύτρας, Ν.Π. (2015). *Τουριστική Ψυχολογία και Συμπεριφορά Τουρίστα-Καταναλωτή. Διερεύνηση της Συμπεριφοράς των Τουριστών και των Ασχολούμενων με τα Τουριστικά Επαγγέλματα*. INTERBOOKS
- Μαρμαράς, Ε.Β., Ράπτη, Χ.Σ. & Σταματίου, Ε. (2000). *Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών. Β' ΕΠΑ.Λ. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»*. Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από <http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/3779>
- Μπαντιμαρούδης, Φ. (2011). *Πολιτιστική Επικοινωνία. Οργανισμοί, Θεωρίες, Μέσα*. Εκδόσεις Κριτική Α.Ε.
- Μπούνια, Α. (2009). *Στα Παρασκήνια του Μουσείου. Η Διαχείριση των Μουσειακών Συλλογών*. Εκδόσεις Πατάκη.
- Νασιάκου, Μ. (1982). *Η Ψυχολογία Σήμερα. 1. Γενική Ψυχολογία*. Εκδόσεις Παπαζήση.
- Σιούτη, Γ.Π. (2003). *Εγχειρίδιο Δικαίου Περιβάλλοντος. Δημόσιο Δίκαιο και Περιβάλλον*. Εκδόσεις Σάκκουλα.
- ΥΠΕΚΑ. (2009). *Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας. Εργαλείο για την Εκτίμηση Κινδύνου. Οφέλη για εσένα προσωπικά. Οφέλη για τις επιχειρήσεις* (2η έκδ.). Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΥΠΕΚΑ).
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. (χ.χ.). *Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία*. Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από <https://ypergasias.gov.gr/ergasiakescheseis/ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia/>

ΥΠΠΟΑ. (2017). *Τεύχος οδηγιών για τα καθήκοντα του προσωπικού Φύλαξης-Πληροφόρησης*. Τμήμα Ασφάλειας και Φύλαξης Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΠΠΟΑ). Ανακτήθηκε 29 Ιουνίου 2022 από <http://www.nearnyka.gr/wp-content/uploads/ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ-καθηκοντολογίου-29.9.2017teliko.pdf>

Ambrose, T. & Paine, C. (2006). *Museum Basics* (2nd ed.). Routledge.

Gombrich, E.H. (1989). *Το Χρονικό της Τέχνης* (Λ. Κάσδαγλη, μετ.). Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας.

Hekman, W. (2010). *Handbook on Emergency Procedures*. International Council of Museums (ICOM) and ICOM and the International Committee on Museum Security. Retrieved June 29, 2022 from <https://www.obs-traffic.museum/handbook-emergency-procedures>

Liston, D. (1993). *Museum Security and Protection. A Handbook for Cultural Heritage Institutions*. ICOM and the International Committee on Museum Security in conjunction with Routledge.

B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. (2013). *Γλωσσάρι*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020 από <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020). *Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν.4186/2013*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020 από <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

- Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα Δεδομένα, Προτεραιότητες και Προκλήσεις*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ & ΙΝΕ ΓΣΕΕ.
- Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ*. <https://protypoekpedeftikonylikon.gr>
- Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ. & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός Ανάπτυξης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων*. ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ & ΕΣΕΕ.
- Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π. & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. ΙΝΕ ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf
- Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η Εκπαιδευτική Διεργασία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου 2020 από http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97_%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf
- Cedefop. (2014). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα: Συνοπτική Περιγραφή*. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms* (2nd ed.). Publications Office of the European Union.
- Κορνον, V.A., Shmurygina, O.V., Shchipanova, D.E., Dremina, M.A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y. & Morevs, P. (2018). Functional Analysis and Functional Maps of Qualifications in ECVET Context. *The Education and Science Journal*, 20(6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.
- Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking Vocational Education and Training Standards and Employment Requirements: An International Manual*. European Training Foundation. Retrieved June 9, 2020 from https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

Psfidou, I. (2009). What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers. In *7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training, June 29-July 3 2009* (p. 183-188). Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

ΦΕΚ 566/Β' /8-5-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 110998/8-5-2006. *Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.*

ΦΕΚ 1807/Β' /2-7-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 5954/2014. *Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 1245/Β' /11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/54877/2017. *Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 2440/Β' /18-7-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/118932/2017. *Ρύθμιση Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).*

ΦΕΚ 3520/Β' /19-9-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 40331/Δ1.13521/2019. *Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).*

ΦΕΚ 254/Α' /21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.*

ΦΕΚ 3938/Β' /26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

ΦΕΚ 4146/Β' /9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.*

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα:

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Ιάκωβος

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης:

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Το κείμενο συντάχθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και ειδικότερα της Πράξης με τίτλο «Διαμόρφωση οδηγών κατάρτισης και εκπαιδευτικών εγχειριδίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)» – ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281 που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

